Beleidsplan BOSS

gemeente opmeer

Ruimte voor iedereen om te Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten in de openbare ruimte van gemeente Opmeer

1.1 Inleiding

Aanleiding

Gemeente Opmeer gunt alle inwoners de ruimte om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten (oftewel BOSS) in de openbare buitenruimte. Het huidige speelruimtebeleid stamt uit 2005. In 2015 is hier een evaluatie op geschreven. Nu er anno 2025 behoefte is aan actualisatie, kan dit beleid meteen verbreed worden naar een beleidsplan BOSS.

Doel

Gemeente Opmeer wil bijdragen aan de gezondheid en het geluk van haar inwoners door een speel- en beweegvriendelijke gemeente te zijn. Met dit beleidsplan wil de gemeente Opmeer werken aan het totaalplaatje. Er is al veel dat goed gaat in de buitenruimte van gemeente Opmeer; er zijn verschillende mooie plekken die uitnodigen tot bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Met dit beleidsplan verbinden we deze plekken meer aan elkaar en doen we aanvullingen om te komen tot een dekkend en aantrekkelijk netwerk. We puzzelen de buitenruimte aan elkaar. Tegelijk puzzelen we verschillende opgaven en ambities aan elkaar, zoals past bij de identiteit van de gemeente. Door beleid op te stellen vanuit de Toekomstvisie en in nauwe samenhang met het Sportakkoord 2.0 en de GALA-doelen, versterken de verschillende ambities elkaar. Ook koppelkansen met bijvoorbeeld recreatie, klimaatadaptatie en biodiversiteit worden benut.

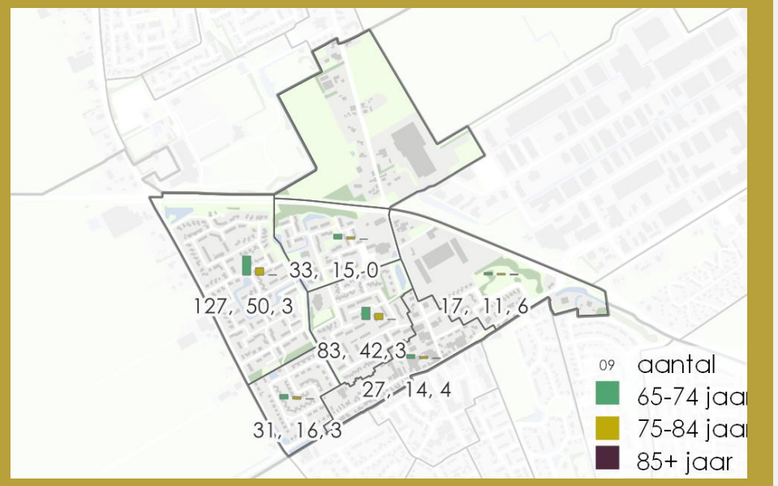

Werkwijze

Het hele proces om te komen tot dit Beleidsplan BOSS wordt integraal aangevlogen. Bij elke stap wordt de input meegenomen van ambtenaren en professionals die vanuit hun discipline te maken hebben met BOSS. Er is een analyse gemaakt van de huidige situatie in gemeente Opmeer. Voor deze analyse zijn ‘harde’ en ‘zachte’ data verzameld. ‘Harde’ gegevens zijn in beeld gebracht zoals bevolkingscijfers, inventaris, ruimtelijke opbouw en hittekaarten. Met behulp van een enquête is de huidige beleving van de buitenruimte in kaart gebracht (zachte data). Naast de harde en zachte data zijn beleidskaders en ambities vanuit andere beleidsdomeinen bestudeerd die BOSS raken. Uit dit alles zijn conclusies getrokken en is een visie met beleidsuitgangspunten voor BOSS geformuleerd. Deze zijn vervolgens concreet gemaakt door middel van ontwikkelkaarten en staalkaarten.

1.2 Inhoudsopgave

1. Inleiding 2

1.1 Aanleiding, doel, werkwijze 2
1.2 Inhoudsopgave 4
1.3 Begripsbepaling 5
1.4 Doelgroepen 6
1.5 BOSS-aanpak 8
1.6 Conclusies analyse 9

2. Visie en uitgangspunten 12

2.1 Opmeer in 2040 13
2.2 Uitgangspunten per thema 15
2.3 Principes voor uitvoering 25
2.4 Financiën 29

3. Toekomstbeeld 31

3.1 Ontwikkelkaarten 32
3.2 Staalkaarten 39

Bijlage: Analyse BOSS Opmeer

Leeswijzer

Het rapport is gemaakt om digitaal te lezen. Het is in principe opgebouwd om van voor naar achter te lezen. Maar de delen zijn ook los van elkaar te lezen.

In de inhoudsopgave (en het kader rechts) kan naar verschillende hoofdstukken van dit document genavigeerd worden. Rechts bovenaan kan via de pijlen naar links of rechts gebladerd worden. Via het middelste icoon ga je naar de start van het hoofdstuk. Op het titelblad van elk hoofdstuk kan je naar andere hoofdstukken navigeren. Het 'Analysedocument BOSS Opmeer' hoort als bijlage bij deze beleidsnota.

1.3 Begripsbepaling

De activiteiten Bewegen, Ontmoeten, Spelen en sporten (BOSS) worden als volgt omschreven:

- **Bewegen:** geeft invulling aan de behoefte om gezond te leven en te bewegen op een leuke en laagdrempelige manier. Denk aan een stukje lopen om lekker buiten in het groen te zijn.
- **Ontmoeten:** geeft invulling aan de behoefte om elkaar te zien en te spreken of even te zitten, kijken of uitrusten.
- **Spelen:** geeft invulling aan de behoefte van kinderen (eigenlijk alle mensen) om te experimenteren met hoe dingen werken in de leefomgeving en fysieke- en cognitieve vaardigheden te ontwikkelen.
- **Sporten:** geeft invulling aan de behoefte van jong en oud om beter, sterker of sneller te worden in een bepaalde sport (training). Vaak kent sporten een competitief element.

Biodiversiteit: Soortenrijkdom aan planten en dieren.

Buitenruimte: De hele openbare buitenruimte.

Circulair: Materialen op een zo hoogwaardig mogelijke manier in het systeem behouden.

Formele (BOSS)ruimte: Openbare buitenruimte die primair bedoeld is om er te bewegen, ontmoeten spelen en/of sporten.

Hittestress: Klachten veroorzaakt door hitte.

Inclusief: De insluiting in de samenleving van achtergestelde groepen op basis van gelijkwaardigheid.

Informele (BOSS)ruimte: Openbare buitenruimte die zich leent om er te bewegen, ontmoeten, spelen en/of sporten.

Klimaatadaptatie: Aanpassing aan de gevolgen van klimaatverandering.

Speel- en beweegvriendelijk: Een omgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt tot (informeel) spelen en bewegen.

Waterberging: Het (tijdelijk) opvangen van regenwater.

1.4 Doelgroepen

zelfredzaamheid

kind

Beweegt door de hele buurt.

Behoeftes
- Diverse speel-/ en sportmogelijkheden
- Vrije ruimte
- Veilige verkeersovergangen

jongere

Beweegt door de hele gemeente.

Behoeftes
- Diverse ontmoet- en sportmogelijkheden
- Overdekte zitmogelijkheden
- Goede bereikbaarheid

volwassene

Beweegt door de hele gemeente.

Behoeftes
- Diverse beweeg- en ontmoetmogelijkheden
- Bereikbare voorzieningen
- Groene omgeving

senior

Beweegt door de hele buurt.

Behoeftes
- Diverse ontmoetmogelijkheden
- Bereikbare voorzieningen
- Groene omgeving

zelfredzaamheid

Inclusie (aandachtspunten)

- Goede bereikbaarheid
- Prikkelen van zintuigen
- Duidelijke oriëntatie

Doelgroep kinderen

Kinderen (0-12 jaar) ontdekken door spelen de wereld om zich heen. Spelenderwijs ontwikkelen kinderen fysieke en cognitieve vaardigheden. Samen spelen is daarbij heel belangrijk. Binnen de doelgroep kinderen worden twee subgroepen onderscheiden. De categorie jonge kinderen (0-5-jarigen), speelt voornamelijk dichtbij huis, bijvoorbeeld in de voor- of achtertuin. Buitenspelen gebeurt vrijwel altijd onder toezicht van een ouder of verzorger. De tweede categorie, jeugdigen (6-12 jaar), beweegt langzaam maar zeker steeds zelfstandiger door de buitenruimte. Dit alles binnen bepaalde kaders, de buurt. De buurt is voor deze kinderen de omgeving waarbinnen zij veilig zelfstandig kunnen bewegen. Voor kinderen is het belangrijk dat binnen de buurt voldoende, uitdagende speelvoorzieningen te vinden zijn.

BOSS is voor alle inwoners van Opmeer. In verschillende levensfasen gelden andere behoeftes. Daarom werken we in dit beleidsplan met doelgroepen, om zo te borgen dat er op deze verschillende behoeftes wordt ingespeeld. Met de kanttekening dat behoeftes zich natuurlijk niet strikt aan leeftijdsgrenzen houden.

Doelgroep jongeren

Jongeren (12-18 jaar) bewegen zich vrij door de gemeente heen en zijn minder dan kinderen gebonden aan de grenzen van de buurt. De actieradius van jongeren is groot. Ze zijn voor een echt aantrekkelijke sportplek best bereid om even onderweg te zijn. Maar ook in de eigen kern moet er wat zijn voor als ze even naar buiten willen. Wanneer jongeren naar het voortgezet onderwijs gaan, verschuift de behoefte in de buitenruimte van spelen, richting sporten en ontmoeten. De buitenruimte functioneert als een sociale ontmoetingsplaats. Tegelijkertijd is het belangrijk dat jongeren genoeg ruimte hebben om te kunnen bewegen. Daarvoor is een goed gespreid, gevarieerd aanbod aan voorzieningen nodig. Voor de fysieke en sociale ontwikkeling van jongeren zijn eigen plekken buitenshuis van groot belang. Als jongeren voldoende plekken hebben, zorgt dat er bovendien voor dat ze minder op plekken zijn die meer geschikt zijn voor kinderen.

Doelgroep volwassenen

De doelgroep volwassenen (18+) is heel divers en kent veel verschillende wensen en behoeften in de buitenruimte. Volwassenen gebruiken de buitenruimte om te bewegen, ontmoeten en te sporten. Ze waarderen goed bereikbare voorzieningen. Volwassenen kunnen zich door de hele gemeente en daarbuiten bewegen. Ontmoeting vindt daarbij onder andere plaats op speelplekken, waar volwassenen naartoe gaan met (klein)kinderen. Een belangrijke factor voor een goede buitenruimte voor volwassenen zijn geschikte routes om te lopen en/of te fietsen. Deze routes lopen vaak langs groene structuren of visueel aantrekkelijke gebieden. Bewegen en sporten in de openbare ruimte doen volwassenen vaker dan kinderen en jongeren in georganiseerd verband. Vaak vinden zulke activiteiten, zoals bootcamp, plaats in parken en andere groene gebieden in de gemeente.

Doelgroep senioren

Senioren gebruiken de buitenruimte om te bewegen, bij het maken van een ommetje en het ontmoeten van anderen. Gezamenlijk gebruik stimuleert om in beweging te blijven. Naarmate mensen ouder worden, neemt hun actieradius steeds verder af. Voor senioren wordt de buurt, dezelfde afbakening als bij kinderen, steeds meer het belangrijkste referentiekader. Belangrijk voor senioren is dat de buitenruimte veilig is om te gebruiken. Veelgebruikte routes, bijvoorbeeld richting supermarkten of buurthuizen, moeten voor senioren zo min mogelijk belemmeringen (zoals smalle of oneffen trottoirs) bevatten. Daarbij moet ook rekening gehouden worden met rustpunten onderweg, zoals bankjes. Groen maakt routes aantrekkelijk en op hete dagen beter begaanbaar.

Doelgroep mensen met beperkingen

Naast deze onderverdeling in leeftijdsgroepen, onderscheiden we ook de doelgroep van mensen met beperkingen. Inwoners van jong tot oud met een beperking hebben toegankelijke plekken nodig waar ze zich welkom weten en mee kunnen doen. Niet op apart ingerichte plekken, dan zijn ze alsnog op zichzelf, maar door in het totale aanbod inclusieve plekken op te nemen. Behalve voor mensen met een lichamelijke beperking (denk hierbij ook aan een visuele of auditieve beperking) moet de buitenruimte ook voldoende mogelijkheden bieden voor mensen met een mentale (psychische of verstandelijke) beperking. Deze laatste groep kan bijvoorbeeld behoefte hebben aan enige beschutting, rust en een duidelijke oriëntatie.

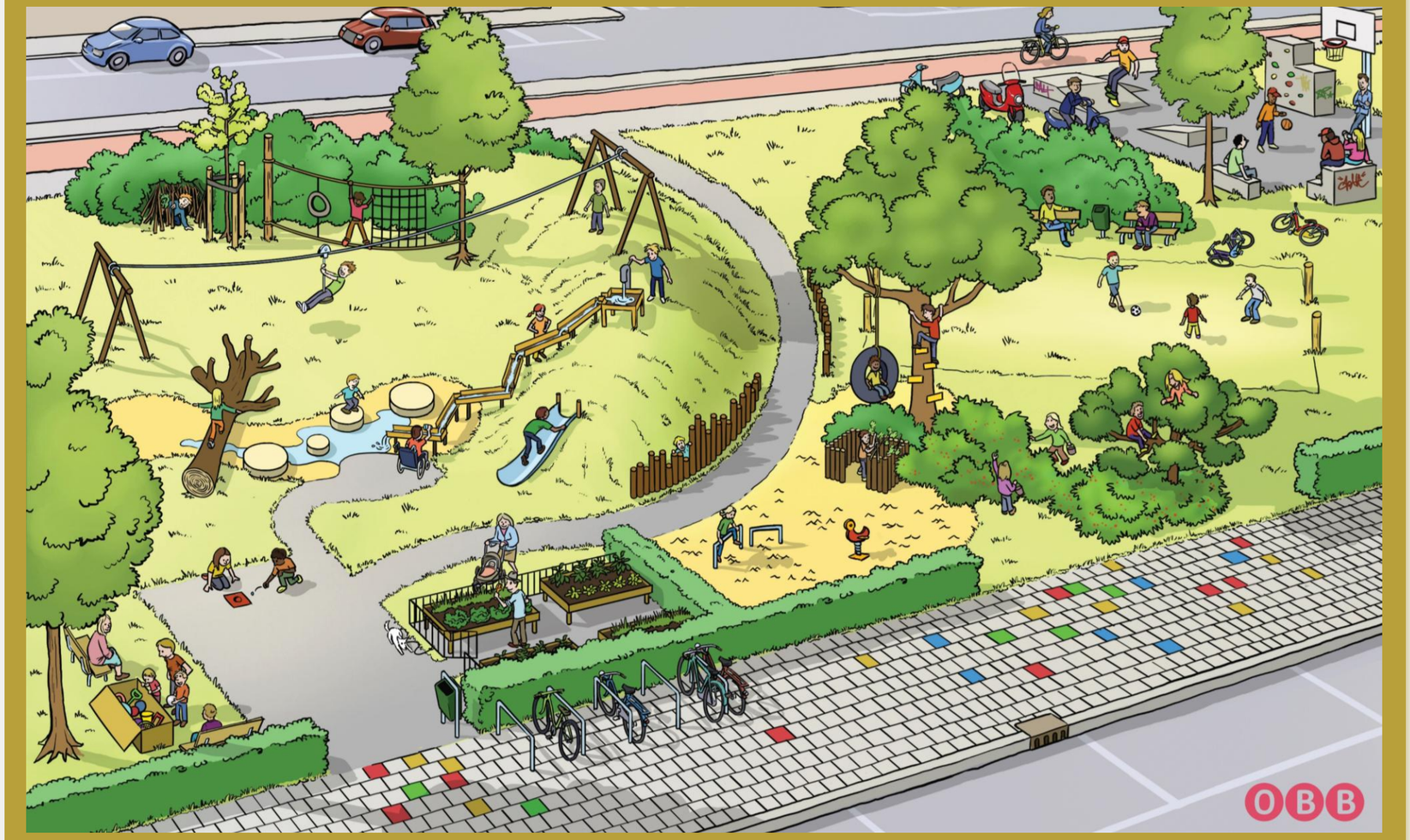

1.5 BOSS-aanpak

Waar speelruimtebeleid vroeger doorgaans los werd opgepakt, gaan meer en meer Nederlandse gemeentes over op BOSS-beleid. Daar zijn goede redenen voor.

BOSS als totale aanpak

Uit de beschrijving van de behoeften van de doelgroepen wordt duidelijk dat alle inwoners van gemeente Opmeer belang hebben bij een speel- en beweegvriendelijke gemeente. Het bevordert hun gezondheid en geluk. Gemeente Opmeer wil de positieve lijn doortrekken door alle levensfasen heen. Kinderen die buiten gestimuleerd worden om te oefenen in zelfstandigheid worden jongeren, volwassenen en uiteindelijk senioren die nog steeds graag buiten komen om te bewegen en te ontmoeten. Bovendien hebben de ruimtes voor BOSS duidelijk een relatie tot elkaar. Wanneer een goed trapveld ontbreekt, zal jeugd gaan voetballen op een andere, wellicht minder geschikte plek. Verder stimuleert een totaalbeleid de sociale cohesie.

BOSS als integrale aanpak

BOSS brengt naast behoeften ook opgaven bijeen. Zo levert BOSS een duidelijke bijdrage aan vele ambities uit de ‘Toekomstvisie Opmeer 2030’, zoals met name dat Opmeer gezond, vitaal en inclusief is. Ook draagt BOSS bij aan de ambitie van een klimaatadaptief Opmeer en het koesteren van een aantrekkelijk landschap. Uiteraard sluit BOSS ook nauw aan bij het Sportakkoord 2.0. Zo is één van de pijlers uit het akkoord het streven naar een uitdagende omgeving waar mensen laagdrempelig kunnen bewegen. Een beweegvriendelijke omgeving die mensen faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te bewegen. De richting die in het ‘Plan van Aanpak brede SPUK-regeling…’ is geschreven vindt op meerdere onderdelen uitwerking in dit beleidsplan. In ‘Beleidskaders’ (zie bijlage) wordt inzichtelijk hoe BOSS andere lokale opgaven en ambities raakt en waar koppelkansen liggen. Niet voor niets is het project om te komen tot dit Beleidsplan BOSS en uiteindelijk de uitvoering ervan, van het begin af aan breed opgepakt in samenspraak met ambtelijke en professionele collega’s uit de gemeente Opmeer.

1.6 Conclusies analyse

Er is een uitvoerige analyse gemaakt van de huidige situatie van BOSS in Opmeer. De analyseresultaten zijn in de bijlage opgenomen. Ze bieden een schat aan informatie die ook in latere fases, zoals bij de realisatie kan worden meegenomen. Hieronder zijn de belangrijkste conclusies voor het beleidsplan weergegeven.

Kwantiteit

Inwoners geven gemiddeld een 6,2 voor het aantal plekken voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten, waarbij het vaakst een 8 wordt gegeven.

Aantal speelplekken

Volgens de norm uit het huidige speelruimtebeleid van één speelplek per 100 kinderen (0 t/m 11 jaar) zijn er in elke wijk of kern (soms ruim) voldoende plekken. Het aantal kinderen per hectare is laag in heel de gemeente Opmeer (ook in vergelijking met andere plattelandsgemeenten). Dit betekent dat kinderen weinig kans maken om buiten speelkameraden te ontmoeten. Het speelaanbod is behoorlijk versnipperd. Aantrekkelijke, centrale plekken vergroten de kans om samen te spelen, zo lang ze binnen loopbereik zijn van kinderen. Speelaanleidingen onderweg maken de route aantrekkelijker. De meeste kinderen (6 t/m 11 jaar) gaan lopend de buurt in, of anders met de fiets. Ze zijn gemiddeld bereid om ruim 7 minuten te lopen naar een aantrekkelijke speelplek. Een grote meerderheid van de ouders (94%) is bereid om even op de fiets te stappen met hun kind als die echt goede plek net wat verderop in de buurt ligt (max. 3 minuten fietsen).

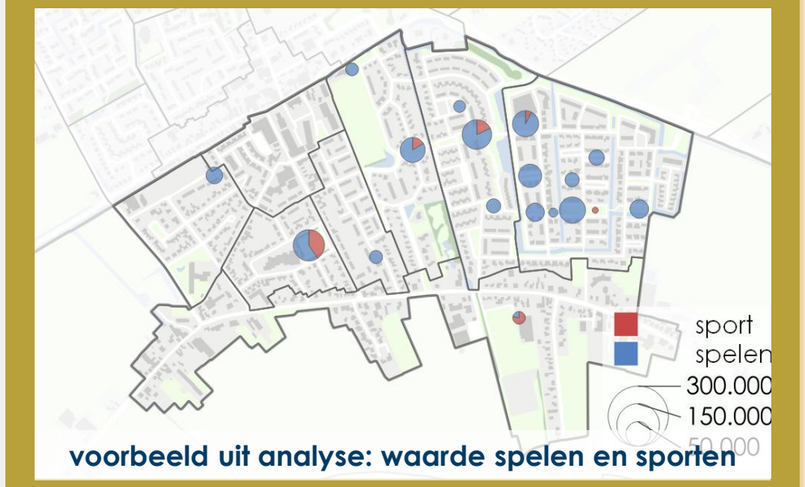
Aantal sport- en ontmoetplekken

Volgens de huidige norm van één formele sportplek per 100 jongeren (12 t/m 18 jaar), zijn er voldoende sportplekken in de gemeente Opmeer. Volwassenen kunnen hier ook gebruik van maken. Het percentage inwoners dat met ernstig overgewicht kampt is in Opmeer 13,8%. Dit is net onder het landelijk gemiddelde; 16,5% . Evengoed gaat het om een flink aantal inwoners dat extra baat heeft bij een buitenruimte die uitnodigt om te sporten en te bewegen.

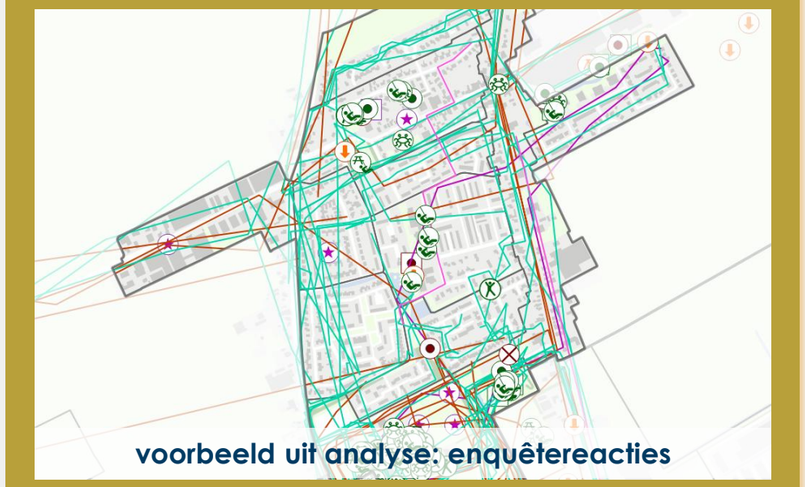
Er lijken net onvoldoende ontmoetingsplekken te voor jongeren te zijn volgens de huidige norm. Die norm is per 100 jongeren een ontmoetingsplek, liefst gecombineerd met een sportplek. Dit heeft er deels mee te maken dat in het vorige beleid een daling van jongeren was voorzien, maar het aantal is nagenoeg gelijk gebleven. Voor de komende jaren is wel weer een lichte daling voorzien. Door de meeste ontmoetingsplekken expliciet voor alle leeftijden geschikt te maken, kan deze verwachte daling worden ondervangen. Toenemende vergrijzing in de gemeente Opmeer maakt ontmoet- en rustplekken van vergroot belang. Met 10,7% die ernstige eenzaamheid ervaart zit Opmeer onder het landelijk gemiddelde. Dat betekent evengoed een flink aantal inwoners dat extra baat heeft bij ontmoetplekken in de openbare buitenruimte.

Ontmoetingsplekken jongeren

Geen van de huidige ontmoetingsplekken is overdekt. Uit de enquête en uit signalen van overlast kan worden opgemaakt dat er onvoldoende goede plekken voor jongeren zijn om te chillen. Dit kan ertoe leiden dat jongeren zich op plekken bevinden die minder ideaal zijn. Een aantrekkelijke droogzitplek zowel ten noorden als ten zuiden van de N241 die in samenspraak met jongeren wordt ingericht, kan hier een oplossing in bieden.

voorbeeld uit analyse: waarde spelen en sporten

voorbeeld uit analyse: enquêtereacties

Een voorbeeld is dat in de enquête de natuurspeeltuin (de Weijver) genoemd wordt als ontmoetingsplek voor jongeren en dat dit ten koste gaat van het gevoel van veiligheid van spelende kinderen. Een aantrekkelijke droogzitplek bij de skatebaan (de Weijver) zou de druk van de natuurspeeltuin afhalen.

Aantal beweegroutes

In eerder speelbeleid werd 18+ niet meegenomen. Volwassenen kunnen gebruik maken van dezelfde sport- en ontmoetvoorzieningen als jongeren. Aanvullend zorgen routes die aantrekkelijk zijn gemaakt voor wandelen, hardlopen en die soms extra beweeguitdaging bieden, voor een goed BOSS-netwerk voor volwassenen. Bankjes op de routes vergroten ontmoetkansen en zorgen voor vergroting van de actieradius voor mensen die slechter ter been zijn. Uit de enquête en de ambtelijke workshops kwam de behoefte aan uitbreiding van het aantal routes en het aantrekkelijker maken van bestaande routes, duidelijk naar voren.

Gebruik

Uit de enquête en de ambtelijke workshops ontstaat het beeld dat de plekken voor BOSS die er al zijn, niet altijd goed gebruikt worden. Deels is dit te verklaren doordat het aantal echt aantrekkelijke plekken in de gemeente Opmeer nog beperkt is. Maar het lijkt ook te duiden op een gebrek aan goede routes tussen de plekken, een gebrek aan communicatie van de plekken en een gebrek aan programmering op de plekken. Kortom, er is behoefte aan versterking van wat er al is.

Spreiding

De spreiding van de plekken past goed bij het aantal kinderen en jongeren. In de nieuwbouwwijk Heerenweide past het aantal gecreëerde plekken ook prima bij het aantal kinderen en jongeren in deze buurt. Wel zorgen deze mooi aangelegde, gloednieuwe plekken voor scheve ogen. Zo blijkt uit meerdere reacties uit de enquête. Het verdient dan ook aanbeveling om bij de omvorming die uit dit beleid voortvloeit, prioriteit te schenken aan de overige wijken en kernen.

Kwaliteit

Inwoners van Opmeer geven een 6,6 voor het hebben van en veilig en fijn gevoel op de plekken voor bewegen, ontmoeten spelen en sporten. De meeste respondenten geven een 7. Gemiddeld wordt een 6,2 gegeven voor de uitstraling en het onderhoud van de plekken, ook hier geven de meeste respondenten een 7.

Variatie en uitdaging

Ruim 43% van de in gemeente Opmeer aanwezige toestellen bestaat uit wipveren, duikelrekken, schommels en voetbaldoelen. Samen met de gegevens uit de enquête laat dit zien dat meer variatie wenselijk is. In de enquête worden spontaan meerdere gewenste uitbreidingen genoemd, zoals fitnessapparaten (16x), calisthenics (3x), volleybal en tennistafel (1x, voor de Weijver) en basketbal (2x, al wordt ook genoemd dat het basketbalveldje bij de Glazen Wagen nauwelijks wordt gebruikt.)

Opvallend is dat inwoners van alle leeftijdscategorieën duidelijk de voorkeur geven aan een natuurlijke inrichting van speel- en sportplekken. Een dergelijke inrichting brengt vaak extra uitdaging met zich mee. Kinderen mogen van hun ouders/verzorgers ook prima vies worden bij het buitenspelen en mogen klimmen in bomen en hutten bouwen. Zo blijkt uit de enquête. Af en toe een speelwond moet volgens de meeste respondenten daarentegen niet mogen en kapotte kleren volgens geen van de respondenten.

De belangrijkste reden voor volwassenen om naar buiten te gaan is voor beweging en sport, gevolg door het genieten van de natuur. Betere fiets- en wandelroutes wordt als eerste genoemd bij wat ervoor zou zorgen dat men vaker naar buiten gaat, gevolgd door meer voorzieningen. Ook bij de open vragen komt de behoefte aan goede routes meerdere keren terug.

Zelfredzaamheid

Het huidige percentage van inwoners met een lichamelijke beperking ligt in Opmeer op 11,3%. Aangezien het percentage groeit naarmate men ouder wordt, zal het percentage gezien de toenemende vergrijzing verder stijgen. In de enquête gaf 7% aan problemen te ervaren bij het naar buiten gaan, vanwege bijvoorbeeld lichamelijke beperkingen of omdat men het te druk of onveilig vindt. Dit vraagt, zeker in buurten met een hogere concentratie senioren, om een toegankelijke en veilige buitenruimte die start bij de voordeur. Ook vraagt het om een buitenruimte die uitnodigt om zo lang als mogelijk in beweging te blijven.

Groen

Het is opvallend hoe goed het groen in gemeente Opmeer gewaardeerd wordt door haar inwoners. Ook het goede onderhoud ervan wordt drie keer spontaan genoemd. Bij de vragen over de gewenste inrichting van plekken voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten, speelt groen ook de hoofdrol. De verschillende functies van groen, zoals verkoeling, educatie, aantrekkingskracht worden hierbij genoemd. Verdere vergroening en biodiversiteit in de bebouwde kom (de natuur naar de mensen halen) en verdere aankleding van ommetjes buiten de bebouwde kom (de mensen naar de natuur halen) vormen dus mooie koppelkansen in het BOSS-beleid.

Uit de enquête, reactie op ‘Als je iemand buiten wilt ontmoeten, wat zou die ontmoetingsplek dan aantrekkelijk maken?’

“Een mooie groene omgeving met bomen. Maar nog belangrijker een prettige wandelroute langs een boom- of struikrijke route. Ik mis de keuze daarin. Vaak kom je op dezelfde route uit.”

Visie & uitgangspunten

2.1 Opmeer in 2040

De conclusies van de analyse laten zien hoe Opmeer ervoor staat op gebied van BOSS. Deze visie geeft weer waar de gemeente naartoe wil.

Streefbeeld

Gemeente Opmeer is een gemeente waar alle inwoners uitgenodigd en uitgedaagd worden om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten in de openbare buitenruimte. De fysieke inrichting van de buitenruimte maakt dit mogelijk, er ligt een sterk netwerk van aantrekkelijke, uitdagende en gevarieerde ruimtes, plekken en routes over de hele gemeente. Deze fysieke inrichting wordt versterkt door communicatie van het netwerk en programmering op het netwerk.

Netwerk

De openbare ruimte is beschikbaar en nodigt uit om buiten samen op ontdekkingstocht te gaan. Dit begint al bij de voordeur. Alle openbare buitenruimte is in principe ruimte voor BOSS, tenzij functies als een snelweg, een treinovergang en een begraafplaats gebruik onmogelijk of ongepast maken. Informele ruimte zoals stoepen, pleintjes, grasveldjes en bosjes vormen samen met de formele BOSS-plekken een netwerk aan routes en plekken waar iedereen kan ontmoeten, zich veilig voelt en plezier kan beleven. Er is in 2040 een samenhangend netwerk aan ruimte, plekken en routes. Passend bij de wijken en kernen. Met dit netwerk zorgt gemeente Opmeer voor samenhang en een goede spreiding van voorzieningen.

In elke wijk* van gemeente Opmeer brengt een centrale, aantrekkelijk ingerichte plek inwoners van alle leeftijden samen; de **wijk BOSSzone**. Wijkbewoners vinden er ruimte om in beweging te komen, samen te spelen en elkaar te ontmoeten.

Aanvullend bieden zogenaamde **steunplekken** invulling wanneer de wijk BOSSzone te ver weg is of wanneer het aantal inwoners in een buurt te hoog is voor alleen een wijk BOSSzone. Afhankelijk van de demografische samenstelling kan het hierbij bijvoorbeeld gaan om enkele fitnesstoestellen, een trapveldje of om een speelplek. **Routes** vormen een netwerk tussen (BOSS-)voorzieningen en zorgen voor aansluiting op het buitengebied. De routes zijn veilig, toegankelijk en nodigen uit om in beweging te komen.

Kernoverstijgend brengen **centrale BOSSzones** met name zelfredzame inwoners uit de hele gemeente samen voor BOSS. Centrale BOSSzones zijn aantrekkelijke plekken met een hoog voorzieningenniveau. Deze plekken en routes vormen samen de hoofdstructuur van de gemeente Opmeer. Dit betekent dat ze een blijvende basisvoorziening voor BOSS vormen met een inrichting die hoofdzakelijk een lange levensduur kent.

Plekken die niet nodig zijn in de hoofdstructuur vormen de nevenstructuur. In de nevenstructuur ligt meer ruimte voor bewonersinitiatief en een inrichting die meebeweegt met verandering in demografie en wensen.

Iedereen

In 2040 zie je kinderen die spelenderwijs de wereld om zich heen ontdekken en die speelvriendjes in hun buurt ontmoeten. Jongeren worden uitgedaagd en uitgenodigd om te sporten en elkaar te ontmoeten in de openbare buitenruimte. Volwassenen bewegen, ontmoeten en sporten in de buitenruimte. Senioren worden uitgedaagd om in beweging te blijven en anderen te ontmoeten. Inwoners met een beperking worden door een aantrekkelijke en toegankelijke buitenruimte gefaciliteerd om mee te kunnen doen.

**Hiervoor is de CBS-wijkindeling gehanteerd: Aartswoud, De Weere, Hoogwoud, Opmeer en Spanbroek.*

Natuur

Inwoners van Opmeer kunnen de natuur optimaal beleven. Jong en oud wordt uitgedaagd om de natuur te verkennen en te beleven. Natuurlijke materialen en een landschappelijke inrichting verleiden kinderen tot fantasie- en constructiespel. Koppelkansen als vergroening, biodiversiteit en waterberging worden optimaal benut voor BOSS. Het buitengebied nodigt middels een aantrekkelijke verbinding uit en men ervaart dat de natuur begint zodra je de voordeur uitstapt.

De buitenruimte van Opmeer biedt inwoners van jong tot oud en al dan niet met een beperking, kansen om fysiek en mentaal gezond en zo veel mogelijk zelfredzaam te zijn. Gemeente Opmeer heeft een toekomstbestendig BOSS-netwerk.

Honden

Voor hondeneigenaren is het uitlaten van de hond een belangrijke reden om naar buiten te gaan, waarbij ze andere eigenaren kunnen ontmoeten. Het uitlaten van honden heeft daarmee een niet te onderschatten sociale betekenis.

Desondanks gaat dit beleidsplan primair over de ruimte voor mensen om te bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Daarbij wordt in de buitenruimte rekening gehouden met het uitlaten van honden. Door middel van maatwerk kan op bepaalde plekken in de BOSS-ruimte ook ruimte worden gereserveerd voor bijvoorbeeld een goed afgebakende hondenspeelplek.

2.2 Uitgangspunten per thema

In dit hoofdstuk worden voor verschillende thema's die voor BOSS in Opmeer van belang zijn, beleidsuitgangspunten uitgewerkt. De uitgangspunten dragen bij aan meerdere speerpunten. Dit is bij elk thema middels pictogrammen weergegeven. De thema's zijn naar voren gekomen uit gerelateerd beleid en door middel van de ambtelijke workshops. Door op onderstaande afbeeldingen te klikken, navigeer je rechtstreeks naar het thema.

Thema's:

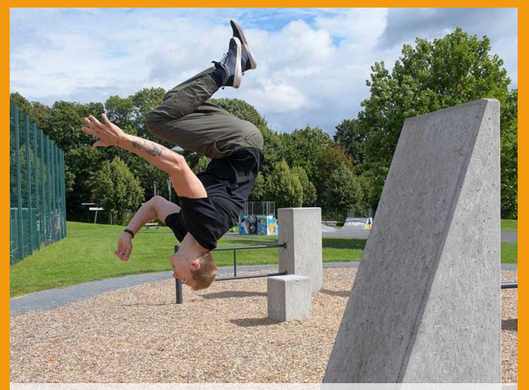
Groen & duurzaam

Inclusie & positieve gezondheid

Kinderen

Jongeren

Senioren

Speerpunten

Op grond van de visie voor Opmeer in 2040 en de conclusies uit de analyse, formuleren we speerpunten voor Opmeer. De speerpunten geven weer waar we met dit Beleidsplan BOSS op in willen zetten.

Verbinding inwoners

Het BOSS-netwerk faciliteert verbinding tussen inwoners en vergroot ontmoetingskansen. Op grote, aantrekkelijke plekken is voor alle leeftijden wat te doen.

Verbinding plekken

Het BOSS-netwerk verbindt mooie plekken met elkaar. Aantrekkelijke ommetjes nodigen uit om in beweging te zijn. Goede communicatie versterkt het BOSS-netwerk.

Uitdaging & avontuur

Het BOSS-netwerk biedt uitdaging, variatie en nodigt uit tot avontuur. Inwoners worden ieder op eigen niveau verleid om meer naar buiten te gaan, om grenzen te verleggen en om langer buiten te verblijven.

Natuurlijk

We zetten in op een goede verbinding met het buitengebied. Op het beleven van en tot rust komen in de natuur. Bij inrichting van BOSS-plekken en routes worden klimaatkansen meegenomen.

Zelfredzaam

De fysieke inrichting draagt bij aan de zelfredzaamheid van haar inwoners. Jonge inwoners kunnen hun buurt veilig verkennen en ouder wordende inwoners worden gefaciliteerd om zo lang mogelijk zelfstandig hun buurt in te gaan. Mensen met een beperking worden gefaciliteerd om zoveel als mogelijk mee te doen.

Groen & duurzaam

Gemeente Opmeer streeft naar een gezonde, klimaatadaptieve leefomgeving. Een groene buitenruimte is heel waardevol. Groen zorgt voor minder hittestress, meer waterberging en meer biodiversiteit. Daarnaast helpt groen om rust en ontspanning te vinden, te spelen en te bewegen en om in aanraking te komen met levende natuur. Groen maakt buiten ontmoeten aantrekkelijk en draagt zo ook bij aan minder eenzaamheid. Inwoners van gemeente Opmeer waarderen de vele groene ruimtes die Opmeer rijk is. Voor de inrichting van het BOSS-netwerk willen ze graag verdere vergroening.

Beleidsuitgangspunten
Bij (her)inrichting van BOSS-plekken en routes worden natuurkansen meegenomen.
Langs natuurommetjes en bij klimaatmaatregelen worden speel- of beweegkansen overwogen.

Vergroening in het BOSS-netwerk

Bij (her)inrichting van BOSS-plekken en routes worden natuurkansen meegenomen. Meer groen in de vorm van gras, heesters, bosplantsoen en bomen maken het wandelen en spelen aangenamer op hete dagen. Op groene plekken kan er regenwater al dan niet zichtbaar worden opgevangen en infiltreren. Inheemse beplanting draagt bij aan biodiversiteit en maakt de ruimte aantrekkelijk. Door plekken op natuurlijke wijze in te richten wordt extra belevingswaarde aan de plek toegevoegd. Groen is veranderlijk en daarmee aantrekkelijk. Denk aan de veranderende kleuren en het afvallen van bladeren in de herfst. En aan het plukken van vruchten, huttenbouwen en vogels spotten. Inwoners van jong tot oud komen zo op informele wijze in aanraking met groen en natuur. Door hoogteverschillen te maken met grond en natuurlijke elementen toe te voegen ontstaat meer gebruikswaarde en uitdaging. Denk aan dood hout in de vorm van boomstammen, een insectenhotel of –muurtje. Zulke elementen nodigen uit tot ontdekking en waardering van natuur en groene buitenruimte en versterken de biodiversiteit.

Beleving natuurschoon

Langs ommetjes en bij al geplande klimaatmaatregelen worden kansen benut voor het toevoegen van speel- en beweegelementen. Denk aan stapstenen door een wadi en een bankje met beweegbordjes langs een ommetje. Een picknickbankje met speelaanleidingen langs een fietsroute maakt deze de rit waard en zorgt voor een aangename pauzeplek. Toevoegingen als deze zorgen ervoor dat inwoners van jong tot oud meer en langer van de natuur genieten.

Circulair

BOSS-ruimte die nu gemaakt wordt, mag geen afval worden voor volgende generaties. Bij de uitvoering van dit plan gaat de gemeente in eerste instantie uit van wat er al is. Wat behouden kan blijven, blijft behouden en voor spullen die niet behouden kunnen worden, wordt een andere invulling gezocht. Nieuw in te richten BOSS-plekken worden zo circulair mogelijk ingericht. Zo sluit gemeente Opmeer aan op de landelijke doelstelling om in 2050 volledig circulair te werken. Op deze manier wordt regenwater speelwater. Een bank een fitnesstoestel. Oude verhardingen een zitbank, amfibieënmuur of speelkasteel. Omgewaaide bomen worden een brug over een sloot of een zitelement in een wandelgebied.

Dit beleid sluit aan bij 'Groenbeleidsplan 2025-2034', 'Toekomstvisie Opmeer 2030' en het coalitieakkoord 'Vitaal Opmeer'.

Inclusie & positieve gezondheid

Gemeente Opmeer wil de gezondheid van inwoners beschermen en bevorderen. Ze wil een fysieke leefomgeving bieden die inwoners stimuleert om te bewegen, te spelen en elkaar te ontmoeten. Samen buiten zijn voor BOSS is daarin een belangrijke factor. Het draagt bij aan verschillende dimensies die positieve gezondheid stimuleren, namelijk lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, kwaliteit van leven en meedoen. De inrichting van de openbare ruimte kan bewoners stimuleren of juist afremmen om aan de slag te gaan met hun eigen gezondheid en leefstijl. Hierbij gaat het niet alleen om het faciliteren van actief bewegen, zoals sport, wandelen of fietsen. Ook zaken als buiten komen, ontmoeting met anderen, het beleven van natuur en tot rust komen zijn hiervoor belangrijk.

Beleidsuitgangspunten
Centrale BOSSzones en buurt BOSSzones zijn middels een verhard pad en veilige oversteekplaatsen goed bereikbaar voor inwoners met een lichamelijke beperking.
Op centrale BOSSzones en in de wijk BOSSzones streeft de gemeente naar: iedereen 100% welkom, 70% van de ruimte toegankelijk voor iedereen en 50% van de speeltoestellen bespeelbaar.

Inclusie

Om er voor te zorgen dat iedereen mee kan doen, zet de gemeente Opmeer zich in voor inclusie met name in centrale BOSSzones en wijk BOSSzones. Deze plekken zijn dé plekken waar bewoners samenkomen voor BOSS. Mensen met een beperking, of dit nou een lichamelijke, een visuele, auditieve of bijvoorbeeld een neurodiverse beperking betreft, horen hierbij. Op deze plekken hanteert de gemeente de 100-70-50 regel uit het samenspeelakkoord. Die staat voor: 100% welkom, 70% toegankelijk en 50% bespeelbaar. Verder is op kleine plekken ook ruimte voor een inclusieve aanpak. Wanneer er in de nabije omgeving een bewoner met een beperking woont, kan hiervoor maatwerk worden gemaakt. Routes naar BOSSzones zijn middels een verhard pad en een verkeersveilige verbinding goed toegankelijk voor mensen met een lichamelijke of visuele beperking.

Met alleen fysieke ingrepen is de buitenruimte niet per definitie inclusief. Sommige mensen hebben extra begeleiding nodig om naar buiten te gaan of anderen te ontmoeten. Het is essentieel dat ook het sociale aspect een rol heeft bij de inrichting van de centrale speelplekken. Zo kan bij activiteiten vanuit het welzijnswerk steeds bekeken worden hoe inclusief toegankelijk deze is. Bij het promoten van een dergelijke activiteit kan de mate van inclusie genoemd worden. Alleen de combinatie van fysiek en sociaal zorgt voor die 100% welkom en dus inclusieve buitenruimte. De gemeente kan een aanjagende rol hebben, bijvoorbeeld door middel van de buurtsportcoach.

Dit beleid sluit aan bij 'Nota Sociaal Domein 2023-2026', 'Toekomstvisie Opmeer 2030' en 'Sportakkoord 2.0'.

Kinderen

Kinderen worden in gemeente Opmeer volop uitgedaagd om te spelen en te ontdekken. Hoe ouder ze worden, hoe zelfstandiger ze zich bewegen door hun buurt. Een veilig ervaren buurt maakt dat ze verder van huis mogen.

Beleidsuitgangspunten
Overal is ruimte voor ontmoeting, spelen in het groen en op straat.
In / vanuit elke wijk of kern wordt er minstens één BOSSroute ingericht. Op voor kinderen belangrijke routes zijn speelaanleidingen toegevoegd.
In elke (CBS-)wijk is een wijk BOSSzone.
Aan de noord- en zuidkant van de N241 bevindt zich een centrale BOSSzone.
Steunplek waar de buurt BOSSzone >7 minuten lopen is of niet veilig te bereiken is (drukke straat) óf: Steunplek voor elke 100 extra kinderen (0 t/m 11 jaar).
Speelplekken bieden uitdaging, variatie en avontuur.
Het BOSSnetwerk wordt zichtbaar gemaakt en gecommuniceerd.
Kinderen worden op hun niveau betrokken bij herinrichting speelplekken.

Routes met speelaanleidingen zoals gekleurde tegels brengen hen van hun school naar de wijk BOSSzone of van een trapveldje naar een andere speelplek. Speelplekken in de natuur en/of met een natuurlijke inrichting nodigen uit tot avontuur en fantasie. Bovendien maken ze kinderen vertrouwd met de natuur. Informele ruimte zoals een breed trottoir, een groenstrook of steegjes bepalen al voor een groot deel hoe speelvriendelijk de buurt is. Tegelijkertijd zijn formele speelplekken een must voor kinderen. De plekken bieden uitdaging en variatie, waar voor iedereen iets te doen is.

Speelplekken

De **centrale BOSSzones** zijn de grootste plekken. Ze zijn bedoeld als aanvulling op de wijk BOSSzone met ruimte voor bijzondere elementen waar met name kinderen, jeugd en jongeren vanuit meerdere kernen gebruik van kunnen maken. Een voorbeeld daarvan is het toekomstbeeld van de Weijver met daarin zowel de skatebaan - aangevuld met een multisportvoorziening - als de natuurspeelplaats, uiteindelijk tot één zone gemaakt. Centrale BOSSzones kunnen dus worden ingericht met een hoger budget zodat er echt iets speciaals staat. Gebruikers moeten bereid zijn wat langer onderweg te zijn naar deze plekken.

Om ervoor te zorgen dat er altijd een goede aantrekkelijke plek is in de buurt of kern, krijgt een centrale plek in elke wijk of kern de functie van een **wijk BOSSzone**. Een wijk BOSSzone biedt ruimte voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Er is ook voor (groot)ouders ruimte voor ontmoeting of om mee te doen. In Opmeer zijn er relatief weinig kinderen per hectare, een centrale plek is dan van belang om nog speelvriendjes te kunnen ontmoeten.

De wijk BOSSzone valt binnen de hoofdstructuur; een blijvende basisvoorziening die zorgt voor een eerlijke verdeling en dat er altijd plek voor BOSS is. Ook als er even wat minder kinderen in de buurt wonen.

Naast de wijk BOSSzone bevat de hoofdstructuur **steunplekken**. Deze plekken zijn nodig in het basisvoorzieningenniveau als de wijk BOSSzone niet volledig kan bieden wat nodig is voor de doelgroepen. Denk aan een extra speelplek wanneer de wijk BOSSzone decentraal of te ver weg ligt voor jongere kinderen, of een extra trapveld wanneer er veel jongeren in de buurt wonen.

Een deel van de plekken uit de huidige situatie is niet per se nodig als basisvoorziening, deze vormen samen de nevenstructuur. Op het moment dat de toestellen ‘op zijn’, wordt gekeken of en hoe deze **straatplekken** bij kunnen dragen aan BOSS op straatniveau voor alle leeftijden. Op dit moment staan er toestellen, maar straks is wellicht een picknickbank en een appelboom meer gewenst. Informele plekken worden maatwerk voor direct omwonenden van de plek.

Versterking

Het BOSSnetwerk wordt zichtbaar gemaakt door middel van informatiepanelen. Op deze panelen op centrale BOSSzones en wijk BOSSzones is de hele hoofdstructuur te zien. Middels een qr-code zijn meer details en recente ontwikkelingen zichtbaar. Zodoende zien kinderen en hun ouders wat er nog meer te doen is in gemeente Opmeer en worden ze uitgenodigd om zich verder door de gemeente te bewegen.

Dit beleid sluit aan bij ‘Nota Sociaal Domein 2023-2026’, ‘Toekomstvisie Opmeer’.

Jongeren

Voor zowel de fysieke- als sociale ontwikkeling van jongeren zijn eigen plekken buitenshuis van groot belang. De actieradius van jongeren is groot. Op de fiets of de scooter komen ze vrijwel overal. Met name de **centrale BOSSzones** moeten stevig ingericht worden met jongerenvoorzieningen. Toch moet er ook in de eigen wijk of kern wat te doen zijn voor jongeren als ze even naar buiten willen.

Beleidsuitgangspunten
Per 100 jongeren een ontmoetingsplek met medegebruik door alle leeftijden, zoveel mogelijk i.c.m. sportplek.
Per 500 jongeren een overdekte ontmoetingsplek; verwijsplek.
Per 100 jongeren een sportplek met medegebruik door jeugd en volwassenen.
Sportplekken bieden ten opzichte van elkaar variatie: van trapveld en multifunctionele sportplek tot skatebaan.
Jongeren betrekken bij inrichting verwijsplekken en (her)inrichting sportplekken.

Voor een goed voorzieningenniveau geldt de V6-regel: Voldoende aanbod in relatie tot het aantal jongeren, Goed **V**erspreid over de wijken en met een goede **V**ariatie qua type plek en inrichting. De plekken moeten **V**eilig zijn voor iedereen. De plekken en inrichting moeten de aanpak van handhaving en jongerenwerk **V**ersterken en het **V**erhaal over jongeren en ontmoeten moet goed te communiceren zijn met bewoners, jongeren en professionals.

Ontmoeting in openbare ruimte

Genoeg plekken voor ontmoeting betekent een natuurlijke spreiding en ruime keuze voor jongeren, wat automatisch zorgt voor minder overlast. Ongeveer 50% van jongerenontmoeting regelt zichzelf en kan gezien worden als informeel ontmoeten. Voor zo'n 30% van de jongerenontmoeting volstaat een eenvoudige zitvoorziening zoals een bankje. Ook andere doelgroepen maken hier gebruik van, zoals: senioren, mensen met een beperking en ouders met kinderen. Denk aan rustpunten op weg van en naar voorzieningen zoals: scholen, supermarkten en gezondheidscentra. Voor de overige 20% van jongerenontmoeting is een meer formele ontmoetingsplek nodig. Het liefst bij sportplekken of anders op een plek waar er iets te zien of te doen is. Per 100 jongeren wijzen we een dergelijke ontmoetingsplek aan, die ook gebruikt kan worden door andere doelgroepen. Zogenaamde verwijsplekken zorgen ervoor dat er altijd een plek is waar groepen jongeren naar verwezen kunnen worden om de druk op minder ideale plekken te verlichten. Overdekte plekken hebben aantrekkingskracht op jongeren. Door voor elke 500 jongeren een verwijsplek in te richten waar ze droog kunnen staan, haalt dit druk af van andere plekken die zo voor alle leeftijden geschikt zijn.

Voor gemeente Opmeer komt dit neer op twee verwijsplekken; één in elke centrale BOSSzone.

Sporten voor iedereen

Door in elke wijk of kern voorzieningen voor jongeren aan te bieden, wordt niet één wijk met eventuele problemen opgezadeld. In de hoofdstructuur wijst gemeente Opmeer voor iedere 100 jongeren een sportplek aan. Dit kan in een centrale BOSSzone of in een wijk BOSSzone zijn, of in de vorm van een steunplek. Deze plekken moeten ze delen met jeugd en volwassenen. Het sportaanbod is onderling gevarieerd, uitdagend en aantrekkelijk ingericht. Jongeren hebben recht op plekken waar ze mogen verblijven. Gewoon in hun eigen buurt. De genoemde beleidsuitgangspunten voor jongeren in de openbare ruimte zorgt voor een natuurlijke spreiding en sluit aan op handhaving en toezicht. Sportaanbod op grote plekken zorgt voor verbinding tussen generaties en een meer tolerante samenleving. Dit kan ondersteund worden door middel van activiteiten.

Dit beleid sluit onder meer aan bij 'Sportakkoord 2.0', 'PvA GALA Opmeer' en 'Vitaal Opmeer'.

Senioren

Gemeente Opmeer wil senioren uitdagen om in beweging te blijven en anderen te ontmoeten. Senioren hebben vaak meer dan werkende volwassenen ruimte om te wandelen en te fietsen en te genieten van de natuur. Nog fitte senioren hebben soms dan ook meer ontmoetingskansen dan werkende volwassenen. Naarmate ze minder zelfstandig naar buiten kunnen, nemen de ontmoetingskansen af. Het zo lang mogelijk faciliteren in zelfredzaamheid draagt dan ook breed bij aan positieve gezondheid van senioren.

Beleidsuitgangspunten
In / vanuit elke wijk of kern wordt er minstens één BOSSroute ingericht. Dit is een wandelroute ingericht met speel- en/of beweegaanleidingen en met bankjes op elke 200 meter. Voor senioren met medegebruik door alle leeftijden.
Een bankje op elke 200 meter langs BOSSroutes en fietsroutes, een bankje in elk winkelcentrum en in elke BOSSzone.
Kernen zijn onderling middels een fietsroute verbonden.
Communicatie van BOSSroutes en -plekken.
Senioren betrekken bij uitvoering.
Wijk BOSSzone biedt ruimte voor activiteiten door/voor senioren.

Ommetjes en routes

Een ommetje kan in principe overal gemaakt worden. Even een wandelingetje om in beweging te zijn, te genieten van de buitenlucht en mogelijk iemand te ontmoeten. Als zulke ommetjes vanuit de bebouwde kom aangevuld worden met voorzieningen voor BOSS, stimuleren ze senioren om meer en langer buiten te zijn. Het gaat dan bijvoorbeeld om het toevoegen van groen, van rust- en ontmoetpunten en/of van beweegelementen.

Als deze ommetjes voldoende groene beschutting kennen en groene rustplekken, dan zijn ze ook op hete dagen aantrekkelijk. Bankjes op plekken waar de natuur te bewonderen is of spelende kinderen te zien zijn, maken de route aantrekkelijker en beter haalbaar. Bovendien bieden ze ontmoetingskansen. Een (overdekte) ontmoetingsplek die 's avonds voor jongeren bedoeld is, kan 's middags zomaar eens een fijne plek voor senioren zijn.
Beweegaanleidingen langs de route nodigen uit tot meer en langer bewegen. Dit kan al zo simpel als het bevestigen van beweegbordjes aan bankjes. Ook communicatie van het wandelnetwerk is van belang. Denk aan een bepaalde kleur tegels en bewegwijzering per wijk en een informatiepaneel waar het hele BOSSnetwerk op te vinden is.

Wandel- en fietsroutes vanuit het dorp of de wijk naar het buitengebied zijn van belang, net als routes naar voor senioren belangrijke (BOSS-)voorzieningen. De routes zijn waar mogelijk onderdeel van of aangesloten op het gemeenteoverstijgende wandel- en fietsnetwerk. Zo dagen ze extra uit tot het genieten van de natuur en het maken van een wandel- of fietstocht.

In samenwerking met andere beleidsdomeinen kunnen de bestaande wandel- en fietsnetwerken worden geoptimaliseerd door middel van bijvoorbeeld rustpunten en communicatie van het netwerk. Ook kan het bestaande fietsnetwerk in samenwerking met andere beleidsdomeinen worden uitgebreid.

Buurt

Bij het ouder worden, zijn senioren in toenemende mate aangewezen op hun buurt. Hiermee groeit het belang van een buitenruimte die veilig gebruikt kan worden. Dit stimuleert de zelfredzaamheid van ouder wordende senioren. Ook een groene, aantrekkelijke, schone en toegankelijke buitenruimte is voor senioren van belang. Een bankje onderweg naar de supermarkt of bakker verdubbelt de actieradius en kan hét verschil maken of de inwoner nog zelf boodschappen kan doen en zo ook mensen kan ontmoeten.

Initiatief

Belangrijk voor de positieve gezondheid van senioren is dat ze ruimte krijgen voor initiatief. Het is voor deze doelgroep dan ook van extra belang dat ze betrokken worden bij de uitvoering van dit beleid. Door dit in groepsverband te doen wordt daarbij ook het voordeel behaald van onderlinge ontmoeting. Ook plek bieden waar senioren zelf activiteiten kunnen organiseren is van belang.

Dit beleid sluit onder meer aan bij 'Natuur- en Recreatieplan 2016,''Nota Sociaal Domein 2023-2026', 'Plan van Aanpak GALA' en 'Sportakkoord 2.0'.

2.3 Principes voor uitvoering

Programma voor hoofdstructuur

In dit plan zijn op basis van de hiervoor beschreven beleidsuitgangspunten; ontwikkelkaarten per wijk gemaakt. Deze zijn in het hoofdstuk Toekomstbeeld weergegeven. Dit is de hoofdstructuur; de belangrijkste plekken in de wijk voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Door middel van hantering van de beleidsuitgangspunten is een eerlijke spreiding geborgd.

Voor de invulling van de door de gemeente bepaalde hoofdstructuur gaat gemeente Opmeer met inwoners in gesprek. Initiatieven van bewoners die binnen de kaders vallen, worden door de gemeente ondersteund. Ze worden zoveel als mogelijk ingepast binnen het vervangingsprogramma of tussentijds gerealiseerd.

De plekken in de hoofdstructuur worden niet geheel voor de lange termijn ingericht. Er is ook ‘vrije’ ruimte voor (goedkopere) voorzieningen met een kortere levensduur. Zo zijn plekken in de hoofdstructuur deels flexibel in te richten en na verloop van tijd aan te passen naar mogelijke veranderende behoeften in een kern of buurt. Een basis voor de lange termijn blijft.

Initiatieven in nevenstructuur

Plekken die niet nodig zijn voor een dekkend netwerk aan BOSS-voorzieningen, vallen onder de nevenstructuur. Uitgangspunt is dat de toestellen hier in principe verdwijnen, maar dat de ruimte behouden blijft voor informeel bewegen, ontmoeten, spelen en/of sporten. Dit zijn zogenaamde **straatplekken;** immers heeft vooral de directe omgeving baat bij zulke plekken. Op het moment dat de toestellen ‘op zijn’, vormt de gemeente de plek in principe om tot informele (groene) ruimte. De gemeente biedt omwonenden de gelegenheid om mee te denken over de inrichting.

BOSS in andere projecten

BOSS is een verantwoordelijkheid binnen alle projecten in de openbare ruimte. Door bij aanpassingen in de openbare ruimte de toplaag net iets anders vorm te geven, kan de gebruiksvriendelijkheid een groot impuls krijgen. In plaats van een grijze tegel kan bijvoorbeeld een gekleurde (knikker)tegel terugkomen. Dat maakt op pad gaan gemakkelijk en leuk voor jong en oud. Zo kan 1% van een projectbudget al veel impact maken.

BOSS en nieuwbouw

De principes uit dit plan en de staalkaarten worden standaard onderdeel van het eisenpakket bij inrichting van nieuwe woonbuurten. Het streven is om grotere plekken voor BOSS vanaf het begin van de ontwikkelingen mee te nemen. Vaak worden nieuwbouwgebieden alleen voor jonge kinderen ingericht. Toch heeft een deel van de nieuwe bewoners immers al oudere kinderen en willen ze er zelf ook graag bewegen.

voorbeeld ontwikkelkaart

bewonersinitiatief

BOSS in andere projecten kan eenvoudig

Principes voor samenwerking

De BOSSruimte is er voor iedereen. Om de buitenruimte aan te laten sluiten bij de bewoners van een wijk of dorp, is het belangrijk om bewoners in de uitvoering mee te nemen. Hoe bewoners het beste meegenomen kunnen worden, kan voor elk dorp of wijk en voor elke doelgroep anders zijn. Zo is binnen de uitgezette kaders maatwerk per wijk mogelijk en wordt het BOSSnetwerk zoveel mogelijk van bewoners zelf.

Zoals hiervoor vermeld, gaat gemeente Opmeer voor de invulling van de hoofdstructuur met inwoners in gesprek. De gemeente doet dit in contact met de partijen die betrokken zijn bij de BOSSruimte in de wijken, zoals welzijnswerkers, onderwijsinstellingen en sportverenigingen. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar vertegenwoordigers van de betrokken doelgroepen. Zo ontstaat een projectgroep. Met deze projectgroep maakt de gemeente een plan van aanpak voor het BOSSnetwerk in de wijken. Daarbij wordt het participatietraject vormgegeven. Uit het participatietraject moet binnen vooraf gecommuniceerde kaders duidelijk worden welke ruimte voor BOSS er op dit moment is en op welke manier de BOSSruimte versterkt kan worden. Daarvoor worden acties geformuleerd op het gebied van bewegen, ontmoeten, spelen en sporten. Voor de verschillende BOSSzones, -plekken en -routes staat dan beschreven welke acties nodig zijn. Dit leidt tot wijkactiekaarten op basis waarvan de uitvoering gefaseerd wordt gerealiseerd.

In samenwerking met de projectgroep worden de acties teruggekoppeld. Daarbij wordt ook in kaart gebracht op welke manier bewoners zelf willen en kunnen bijdragen aan het realiseren en in stand houden van de BOSSruimte. Daarbij is het van belang om een realistisch tijdspad te schetsen, zodat bewoners weten wat er wanneer in hun omgeving gaat gebeuren.

Door iedere inwoner en iedere doelgroep in de gemeente de mogelijkheid te geven om op eigen niveau mee te praten over BOSS, wordt BOSS ook echt van iedereen.

Omvorming

De omvorming gebeurt gefaseerd. Momenteel is er sprake van een vervangingsachterstand. Om het huidige niveau aan BOSS-voorzieningen in stand te houden is budget nodig. Een jaarlijks vast budget voor onderhoud en vervanging van de BOSS-ruimte maakt de omvorming toekomstbestendig. Daarnaast moet bij besteding van alle budgetten nagedacht worden over BOSS. Bij omvorming kan dan stapje voor stapje naar het streefbeeld dat in deze nota geschetst is, toegewerkt worden. Door elk jaar een deel van de omvorming op te pakken, kan toegewerkt worden naar een vervangingscyclus. Naar aanleiding van het participatietraject en op basis van de vervangingsstatus is een prioritering gemaakt.

participatie met kinderen

participatie met jongeren

voorbeeld wijkactiekaart

Looptijd omvorming

De omvorming vindt plaats over een periode tussen 2025 en 2033. Daarbij werken we zoveel mogelijk volgens een wijkgerichte aanpak.

Daarmee bedoelen we dat we zoveel mogelijk werkzaamheden tegelijk doen in kernen en buurten die onderdeel uitmaken van die wijk. Zichtbare resultaten naar aanleiding van dit beleidsplan BOSS, kunnen in sommige gevallen dus een aantal jaren op zich laten wachten.

We beginnen de uitvoering in de wijk waar de prioriteit het hoogste is.

In een aantal gevallen liggen er al verregaande plannen voor uitvoering. Deze zijn meegenomen in deze prioritering.

Wijkgerichte aanpak

Zoals gezegd gaat de gemeente werken met een wijkgerichte aanpak. Een vervangingsprogramma met een wijkgerichte aanpak heeft als voordeel dat de voorzieningen in samenhang worden aangepakt. De buurt is het niveau dat nog overzichtelijk is; het betreft de plek waar men thuis is en die de kinderen in groeiende mate zelfstandig verkennen. Een buurtbewoner zal meer begrip hebben voor het verdwijnen van de wipkip op de hoek wanneer ze ziet dat de BOSSplek verderop een upgrade krijgt.

Verder maakt de wijkgerichte aanpak een efficiënte budgettering mogelijk; als uit buurtparticipatie alsnog blijkt dat een plek moet blijven, dan kan dat afgewogen worden tegen minder budget voor de andere plek.

Tenslotte maakt een wijkgerichte aanpak integraal werken vanuit het ambtelijk apparaat mogelijk; disciplines kunnen hand in hand aan gebiedsontwikkeling werken.

Zeven jaar

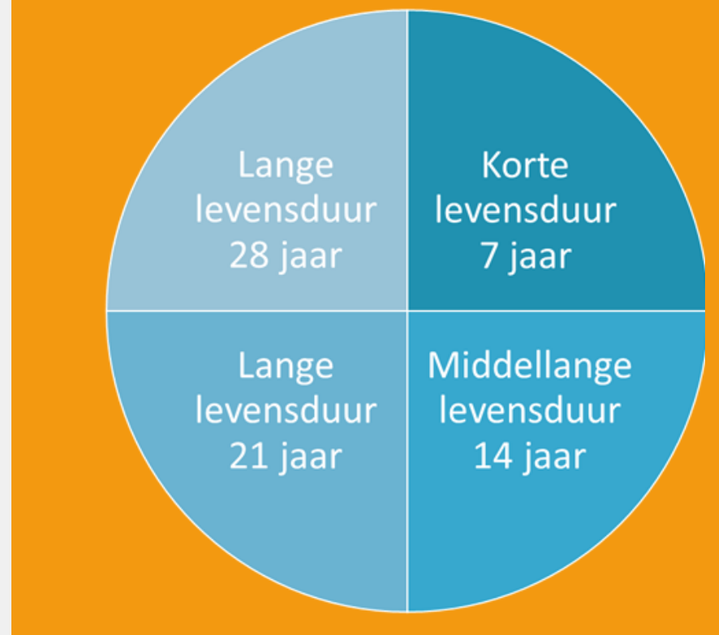
Met de omvorming in genoemde looptijd werken we toe naar een vervangingscyclus van zeven jaar. De vervanging wordt uitgesmeerd met als doel deze blijvend financieel en praktisch haalbaar te maken. Na 2033 start de cyclus opnieuw. De wijk die als eerste aan de beurt was, is dan weer toe aan een nieuwe ronde. Opnieuw wordt op basis van de ontwikkelkaarten met bewoners en gebruikers bekeken wat nodig en wenselijk is. Vervolgens worden binnen de kaders van het beleidsplan vernieuwingen toegepast op plekken en routes die daar aan toe zijn. Zodoende blijven bewoners actief betrokken. Initiatieven van bewoners binnen de hoofdstructuur worden door de gemeente ondersteund en zo veel mogelijk ingepast in het vervangingsprogramma of tussentijds.

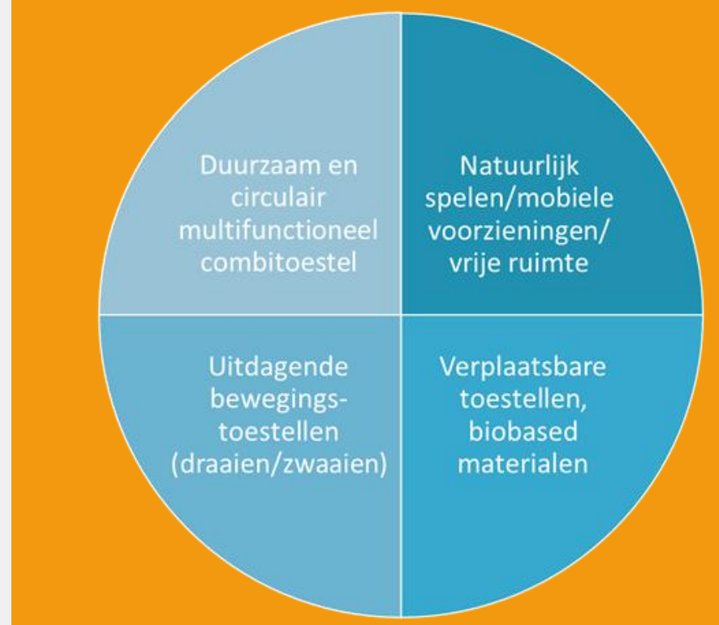
In zeven jaar verhuizen mensen, worden kinderen ouder en zijn er nieuwe trends. Maar ook de voorzieningen passen in deze cyclus. Zo gaan natuurlijke materialen ongeveer 7 jaar mee, toestellen met een kortere levensduur 14 jaar en de toestellen met een lange levensduur 21 tot 28 jaar (zie hiernaast). De voorzieningen met korte levensduur bieden flexibiliteit om na een cyclus veranderingen door te voeren, terwijl de voorzieningen met lange levensduur enkele cycli blijven.

Twee à drie jaar per wijk

De zeven-jaarscyclus geldt zowel voor de voorbereiding als voor de uitvoering. Er wordt per wijk gerekend met een voorbereidingsjaar met daarin participatie en ontwerpvorming. Het jaar erop vindt in dat gebied het uitvoeringsjaar plaats en tegelijkertijd de voorbereiding voor de volgende wijk.

Wanneer de opgave in een wijk of kern heel groot is, spreiden we de uitvoering over twee jaren. We zijn in een gebied dan drie jaar bezig.

2.4 Financiën

Realisatie

Voor het realiseren van het BOSS beleidsplan is een prioritering in de tijd aangegeven. Per wijk worden de plekken gerealiseerd na het genoemde participatietraject.

De uitgaven voor het realiseren van deze BOSSplekken kunnen dan zoals in onderstaande tabel weergegeven worden ingepland. De genoemde bedragen zijn berekend op basis van de geschatte investering in BOSS-inrichting en een opslag van 25% voor voorbereiding en participatie. Bedragen zijn indicatief en gebaseerd op prijspeil 2025, dus zonder indexatie. Per BOSSplek, zal conform de financiële verordening, een raadsvoorstel met verdere uitwerking worden ingediend.

Het betreft hier investeringen in de buitenruimte, waarover conform het activabeleid afgeschreven wordt met een termijn van 15 jaar.

Onderstaand investeringsschema wordt meegenomen in het meerjaren-investeringsoverzicht bij de programmabegroting 2026, en ook de verwachte kapitaallasten zullen worden doorgerekend in het meerjarenperspectief.

Daarnaast is er een bestemmingsreserve speeltoestellen van ruim € 300.000 beschikbaar die de eerste jaren ingezet kan worden ter dekking van een deel van de kapitaallasten.

	Kern/wijk	Jaar van investering	Bedrag	Kapitaallasten	Verwachte jaar 1e afschrijving
1	De Weijver	2026	€ 140.000	€ 10.000	Vanaf 2027
2	Spanbroek I excl. BOSSzone	2027	€ 250.000	€ 16.667	Vanaf 2028/9
3	Hoogwoud	2028	€ 850.000	€ 56.667	Vanaf 2029
4	Aartswoud	2029	€ 80.000	€ 5.333	Vanaf 2030
5	De Weere en BOSSzone Spanbroek I	2030	€ 720.000	€ 48.000	Vanaf 2031
6	Opmeer (wijk)	2031	€ 280.000	€ 18.667	Vanaf 2032/3
7	Routes buitengebied	2031	€ 150.000	€ 10.000	Vanaf 2032/3
8	Spanbroek II	2032	€ 250.000	€ 16.667	Vanaf 2034
	TOTAAL		**€ 2.720.000**		

Streefwaardes

Iedere formele plek met een functie voor BOSS in gemeente Opmeer heeft een aanduiding gekregen, die te maken heeft met de rol die de plek in het BOSSnetwerk speelt.

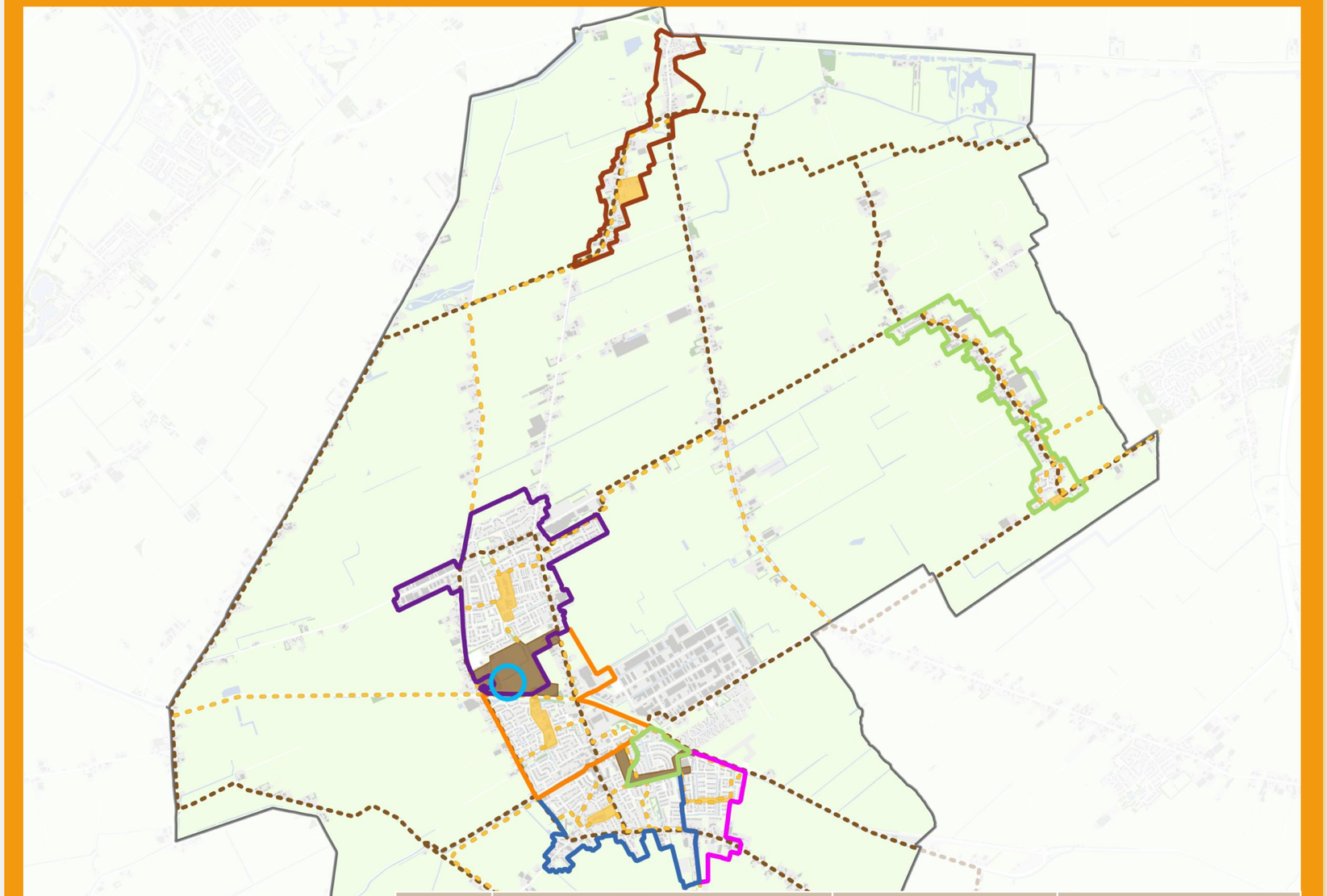
Aan deze aanduiding is een streefbedrag bepaald. Hoe belangrijker een plek in het netwerk is, hoe hoger het streefbedrag.

Bij het bepalen van de streefwaardes van de type plekken spelen een aantal factoren mee. Zoals de beleidsuitgangspunten (ambitieniveau) en de huidige nieuwwaarde van het bestaande areaal op de plekken. Dit, gecombineerd met de uitvoeringsexpertise van OBB ruimtemakers, leidt tot realistische indicaties aan streefbedragen per type plek. Daarnaast bieden de staalkaarten inspiratie qua inrichting van de diverse typen plekken.

In de tabel hieronder staan de streefwaardes per type plek weergegeven.

type plekken	gemiddelde nieuwwaarde tst+ond.
centrale BOSSzone	€ 450.000
wijk BOSSzone	€ 125.000
wijk BOSSzone kern	€ 50.000
steunplek spelen	€ 20.000
steunplek sporten	€ 20.000
steunplek spelen-sporten	€ 35.000
straatplek	€ 5.000
BOSSroute	€ 10.000
ontmoetplek	€ 4.000

Prioritering per jaar

Prio	Gebieden	Voorbereidingsjaar	Uitvoeringsjaar
1	De Weijver	2026	2027
2	Spanbroek I excl. BOSSzone	2027	2028/9
3	Hoogwoud	2028	2029
4	Aartswoud	2029	2030
5	De Weere en BOSSzone Spanbroek I	2030	2031
6	Opmeer (wijk)	2031	2032/3
7	Routes buitengebied	Bij resp. wijken*	2032/3
8	Spanbroek II	2032	2034

Toelichting prioritering

Ten behoeve van de uitvoering van 2025 t/m 2033 als start van de zeven-jaarscyclus, is de gemeente Opmeer opgedeeld in zeven gebieden. Op de kaart hiernaast is te zien welk gebied wanneer aan de beurt is. Om de prioritering te bepalen is gekeken naar een combinatie van deze factoren:

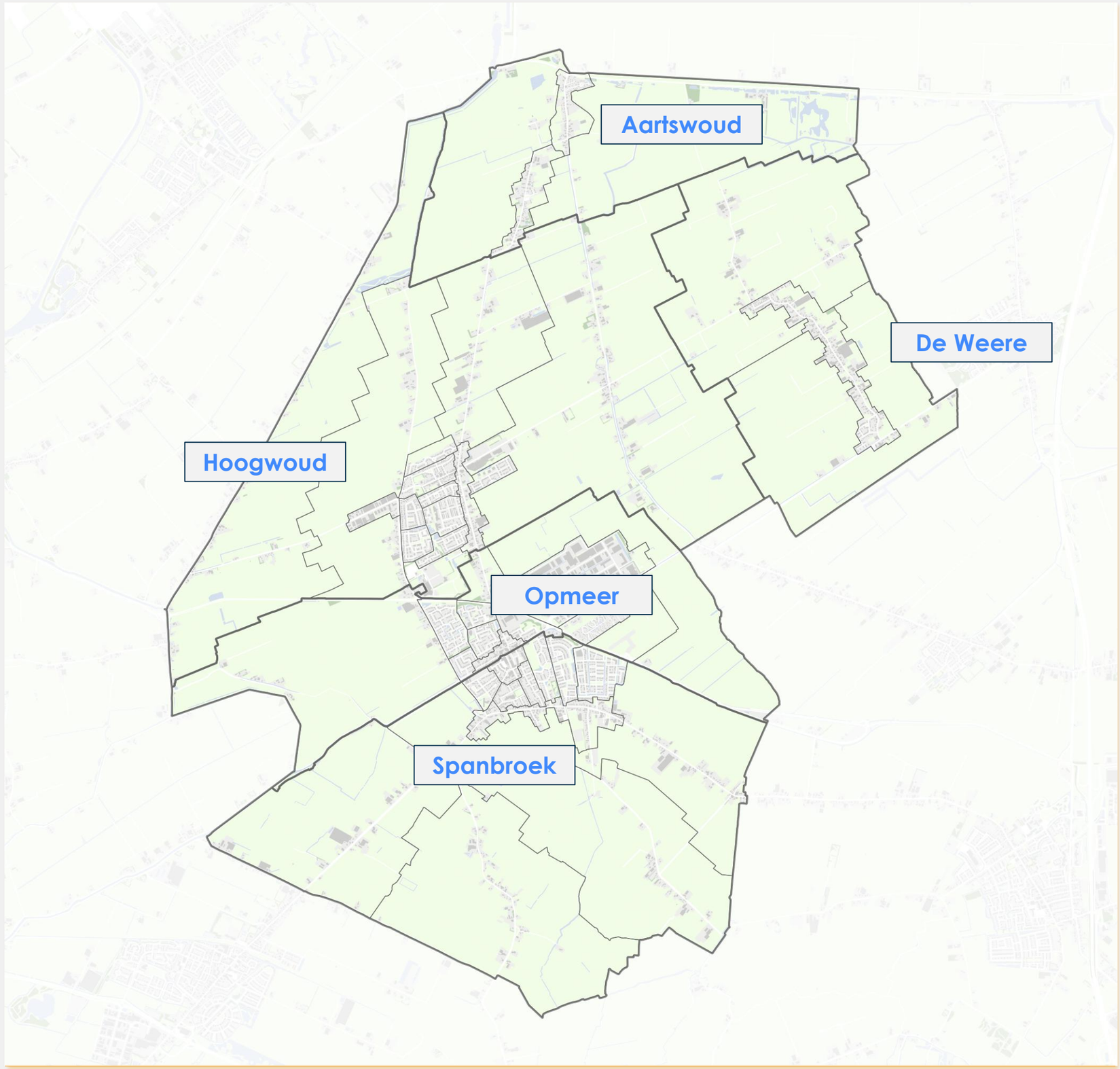
1. **Vervangingsachterstand**. Wijken met een hoog gemiddelde van toestellen en ondergronden die op basis van theoretische levensduur aan vervanging toe zijn, verdienen prioriteit.
2. **Gebiedsontwikkelingen**. In de gemeente Opmeer spelen enkele gebiedsontwikkelingen die maken dat plekken voor BOSS verdwijnen, wijzigen of mogelijk worden. Waar mogelijk sluit de uitvoering van BOSS hierop aan.
3. **Bewonersparticipatie**. In enkele gevallen is vanuit bewonersparticipatie of lopend contact met bewoners duidelijk dat een wijk of buurt aandacht verdient. Waar mogelijk en waar passend in het bredere beeld wordt daar rekening mee gehouden.

Enkele uitzonderingen op de indeling per wijk zijn gemaakt om maatwerk mogelijk te maken. Zo krijgt de verwijsplek in de Weijver, een verblijfsplek voor jongeren, en een naastgelegen ASM-veld een hogere prioriteit dan de wijk Hoogwoud waar de Weijver onderdeel van uitmaakt. Zodoende zijn er zeven gebieden en acht prioriteitsnummers.

Het voorbereidingsdeel (participatie e.d.) van de routes (7) wordt in het jaar van de betreffende wijk meegenomen. Door de uitvoering naar het 7e jaar te trekken wordt de uitvoering in de wijken zelf beter haalbaar. Dit jaar fungeert ook als een bewuste adempauzejaar waarin eventuele uitvoering die is blijven liggen, opgepakt kan worden.

Toekomstbeeld

3.1 Ontwikkelkaarten per wijk

Ontwikkelkaarten

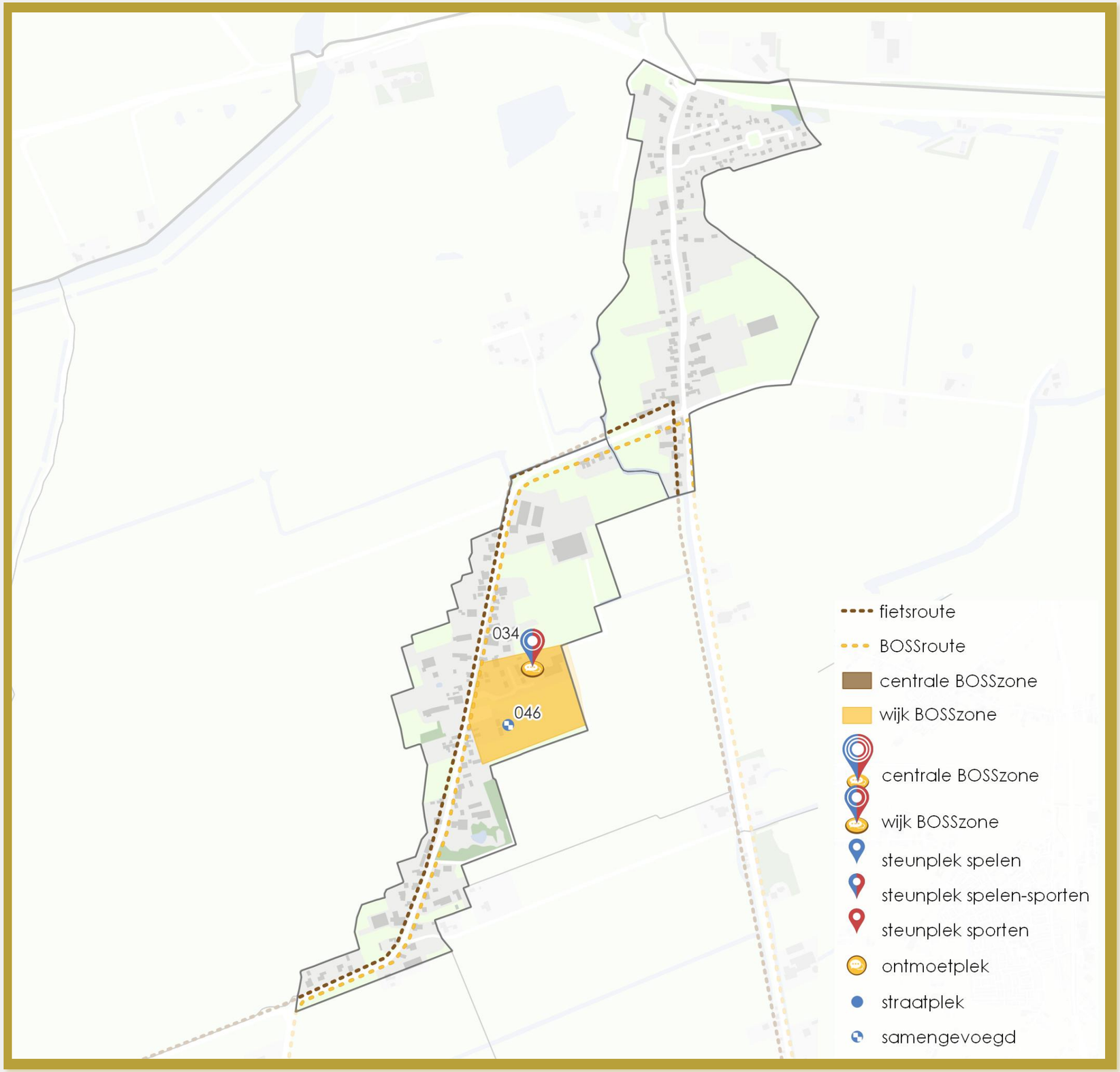
Op de volgende pagina's zijn de ontwikkelkaarten weergegeven per wijk. Op de ontwikkelkaarten staat de functie van de huidige plekken aangegeven naar de toekomst toe. In enkele wijken moet voor een dekkend netwerk een nieuwe plek worden toegevoegd. Deze plekken hebben we in het betreffende gebied op de kaart geplaatst met de aanduiding 'zoekgebied'. Voor de indeling van de wijken is de CBS-indeling aangehouden. De indeling dient puur om op een overzichtelijk niveau een beeld te geven.

Op de volgende pagina's zijn achtereenvolgens de ontwikkelkaarten per wijk en de ontmoetingskaart voor heel gemeente Opmeer weergegeven. Bij de ontwikkelkaarten per wijk worden alle plekken toegelicht, exclusief de plekken die specifiek voor ontmoeting bedoeld zijn. Deze worden in hun context op de ontmoetingskaart toegelicht.

De ontwikkelkaarten geven samen met de daaropvolgende staalkaarten een toekomstbeeld van gemeente Opmeer.

Door op de wijknaam in het kaartje hiernaast te klikken, kun je rechtstreeks naar de betreffende wijk navigeren.

Aartswoud

Toelichting

De huidige speelplekken bij basisschool De Dubbele Punt aan de Koetenburg en het sportveld aan de Schoolstraat, worden naar de toekomst toe onderdeel van de wijk BOSSzone. Wanneer toestellen aan vervanging toe zijn wordt dus toegewerkt naar een zone voor bewegen, ontmoeten, spelen en sporten voor alle leeftijden. Op deze manier wordt de zone meer en meer dé centrale ontmoetingsplek van Aartswoud. De Schoolstraat krijgt de functie van BOSSroute en wordt dus onder meer aantrekkelijker gemaakt om langs te wandelen.

De Weere

Toelichting

Het schoolplein wordt onderdeel van de toekomstige wijk BOSSzone voor heel De Weere. In de zone worden dus functies toegevoegd voor alle inwoners van De Weere. De huidige functie van de nabijgelegen plek achter De Hoge Weere komt hiermee te vervallen. De groene ruimte blijft wel behouden voor BOSS, samen met bewoners kan binnen de kaders bekeken worden wat een passende invulling kan zijn. De wijk BOSSzone ligt niet centraal in De Weere. Daarom vervult de plek aan de Driestedenweg in het noorden een functie als steunplek spelen en sporten. De Driestedenweg krijgt naar de toekomst toe de functie van BOSSroute. Te voet of op wieltjes van de ene plek naar de andere wordt op deze manier aantrekkelijk gemaakt en nodigt uit tot (extra) bewegen, ontmoeten en spelen langs de route.

Hoogwoud

Toelichting

De huidige sportplek, de buitenruimte van de sportcomplexen, het park en de natuurspeelplek van de Weijver krijgen naar de toekomst toe de functie van centrale BOSSzone voor de hele gemeente. Dit betekent dat er BOSSfuncties worden toegevoegd en de onderdelen beter met elkaar verbonden worden. Het wordt één aantrekkelijke zone met verschillende functies voor alle doelgroepen. Het gebied rond het IKC wordt een wijk BOSSzone met een functie voor de hele wijk.

Voor het noorden van Hoogwoud behoudt de speelplek aan de Burgemeester Breebaartstraat (028) de functie van speelplek. De nabijgelegen ijsbaan (029) wordt gebruikt als sportplek en is geliefd – zo blijkt uit de enquête. Hij blijft dus behouden als sportplek. Betere drainage of een (gedeeltelijke) ondergrond die ook bij veel regen te gebruiken is, is hiervoor een wens. Plek 030 kan omgevormd worden tot informele plek.

In het oosten blijft de plek aan de Oeverwal (040) nodig als steunplek spelen. De plek aan de Barnsteen (042) blijft in aanvulling daarop nodig als steunplek sporten. De speelfuncties kunnen hier komen te vervallen. De plek aan de Vuursteen (044) krijgt naar de toekomst toe een informele functie.

Om de wijk BOSSzone heen zijn gezien de aantallen kinderen en jongeren nog enkele steunplekken nodig. Gebaseerd op enquêtereacties, ligging en oppervlakte, lenen de plekken aan de Albrecht van Beierenstraat (027) en aan de Berkenlaan / Beukenlaan (019) zich goed als steunplekken spelen en sporten. De plek aan de Haneblak (022) krijgt de functie van steunplek spelen.

De BOSSroutes verbinden de buurten aan de wijk BOSSzone en aan de centrale BOSSzone. De centrale route van het noorden naar het zuiden van Hoogwoud is al een populaire en aantrekkelijke groene route. De plek aan de Kaar / Overstek (021) is niet meer nodig als speelplek wanneer de toestellen aan vervanging toe zijn. Sport- en beweegleidingen als onderdeel van de BOSSroute zijn hier heel passend.

Opmeer

Toelichting

De zone rond de huidige plekken aan de Sleutelbloem (014) en de Marsstraat (008) wordt naar de toekomst toe de wijk BOSSzone. Een grote, groene zone waar voor alle leeftijden wat te doen is. Gezien huidige ontwikkelingen in deze zone én gezien het feit dat er vanuit deze wijk scheve ogen zijn ontstaan naar bijvoorbeeld de BOSS-ontwikkelingen in de Heerenweide, verdient de ontwikkeling van deze wijk BOSSzone prioriteit.

Wanneer de toestellen op de nabije speelplekken (041, 012 en 011) aan vervanging toe zijn, hoeven ze niet vervangen te worden. Deze ruimtes kunnen in samenspraak met omwoners een nieuwe, informele invulling krijgen. Gezien het aantal kinderen en de afstand tot de wijk BOSSzone zijn de plekken aan de Koekoeksbloem (015) en die aan de Venusstraat nodig als steunplekken spelen.

De huidige plek aan de Glazen Wagen (007) krijgt een functie van steunplek spelen en sporten voor alle leeftijden. Op dit moment is hij ingericht als sport- en ontmoetplek voor jongeren. Jongeren noemen de plek echter niet in de enquête. Hij wordt wel meerdere keren genoemd als wensplek voor kinderen. Volwassenen maken er graag een ommetje, zo blijkt uit de enquête. Gezien de herontwikkeling van het nabijgelegen voormalig museum is deze plek dus nodig als een steunplek spelen en sporten Een BOSSroute verbindt de plekken met elkaar en nodigt uit tot bewegen, ontmoeten, spelen en sporten.

Spanbroek

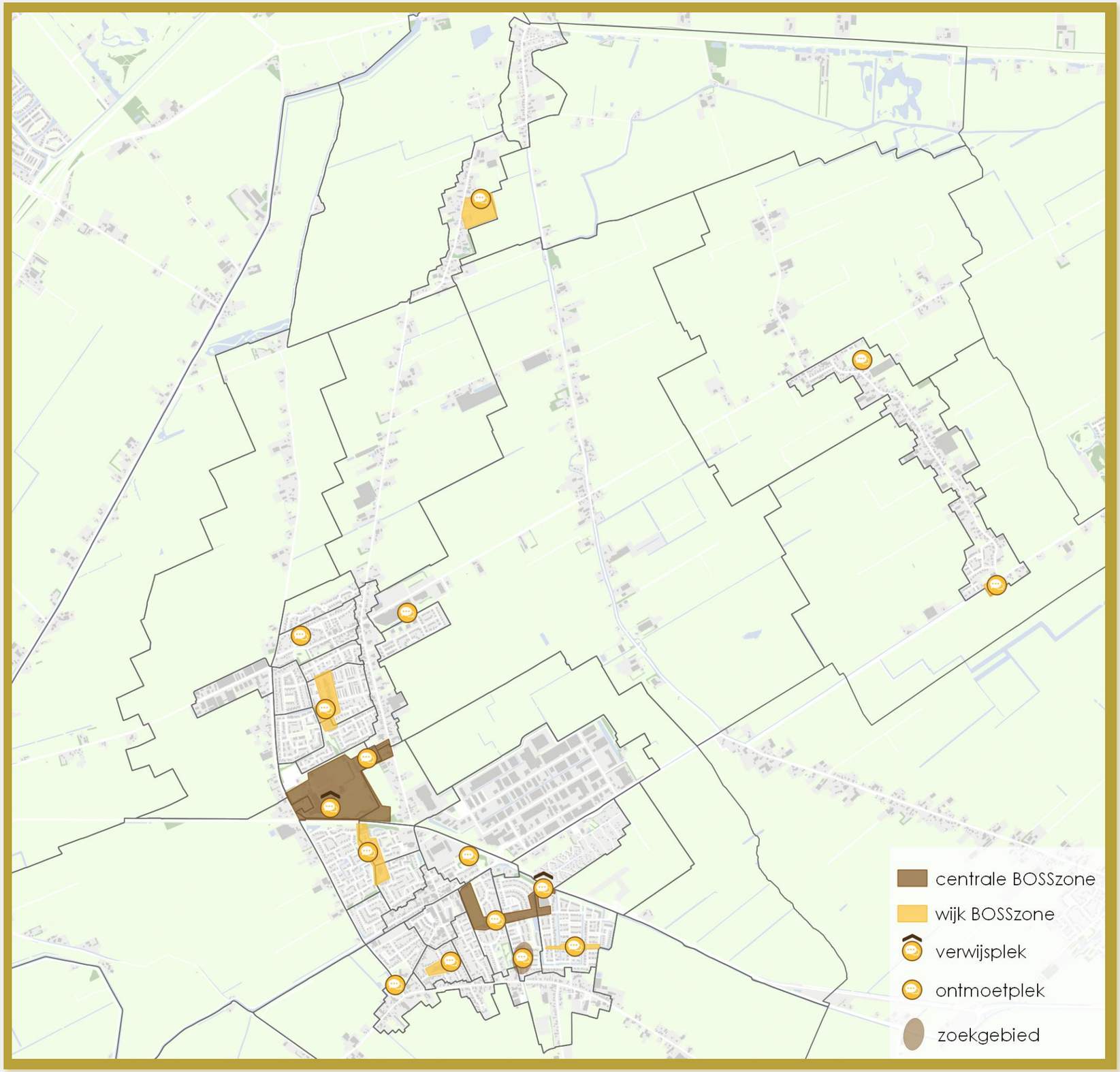
Toelichting

De N241 vormt een duidelijke barrière in Opmeer. Daarom is ook ten zuiden van de N241 een centrale BOSSzone nodig. Door vanuit het centrum van Opmeer een verbinding te maken met de speel- en sportplekken in de Heerenweide (016, V03, V04a) ontstaat één grote, aantrekkelijke centrale BOSSzone.

De ruimte rond St Bonifatius (002) wordt de wijk BOSSzone voor het westen van Spanbroek. De plek aan de Pastoor Meriusstraat (003) is daar hemelsbreed dichtbij, maar er is geen korte loopverbinding met de wijk BOSSzone. Daarom blijft deze plek nodig als steunplek spelen. Gezien de afstand tot de wijk BOSSzone en het aantal kinderen blijft ook de plek aan de Van Roozendaalstraat (001) nodig.

De zone rond een aantal plekken in de Heerenweide wordt de wijk BOSSzone voor het oosten van Spanbroek. Gezien het grote aantal kinderen in de wijk en aangezien dit aantal naar verwachting stabiel blijft, zijn ook de plekken V02, W7 en V10 nodig als steunplekken spelen. Er is dan nog één steunplek sporten nodig, waar de ruimte van de huidige speelplek aan de Rietgans / Zomertaling (039) zich gezien de ligging en de oppervlakte het beste voor leent. De overige plekken zijn nu nog prachtig, de toestellen gaan nog lang mee. Maar wanneer de toestellen aan vervanging toe zijn, kunnen deze plekken een informele functie krijgen.

Ontmoetingskaart

Toelichting

Een uitgangspunt voor jongeren is om met één ontmoetingsplek te rekenen voor elke honderd jongeren. Dit komt neer op veertien ontmoetingsplekken in heel de gemeente. Alle inwoners kunnen hier gebruik van maken. Alleen de twee verwijsplekken krijgen een inrichting die vooral bij jongeren past.

- Allebei de centrale BOSSzones hebben een ontmoetingsplek (2x) en daarnaast nog een verwijsplek.
- Elke wijk BOSSzone heeft een ontmoetingsplek (6x).
- Aanvullende ontmoetingsplekken bevinden zich bij steunplekken voor sporten, op plekken waar dit nodig is voor het aantal jongeren (4x). Het gaat hier om de steunplek sporten bij de ijsbaan in Hoogwoud (029), de steunplek sporten aan de Barnsteen (042), de steunplek spelen –sporten in De Weere (045) en de steunplek spelen – sporten aan de Glazen Wagen (007).
- De overige ontmoetingsplekken (2x) bevinden zich langs de rand. Eén bij de Passantenhaven en voor één moet (passend bij het aantal jongeren) in Spanbroek oost een plek gevonden worden, bijvoorbeeld op het veldje van de Rietgans / Zomertaling.

3.2 Staalkaarten

STAALKAART Toelichting staalkaart

A Hier staat de focusdoelgroep voor de plek.

B Hier wordt een indicatie gegeven voor de investeringswaarde. Tussen € 3.500 en € 450.000

C Hier wordt een indicatie gegeven voor de oppervlakte. Tussen > 4.500 m2 en 250 m2.

D De iconen staan respectievelijk voor sportvoorzieningen, speelvoorzieningen, voorziening met verhoogde beweegintensiteit, inclusieve plek, groen/natuurlijk ingericht, ontmoetingsvoorzieningen, spel- en/of sportkist.

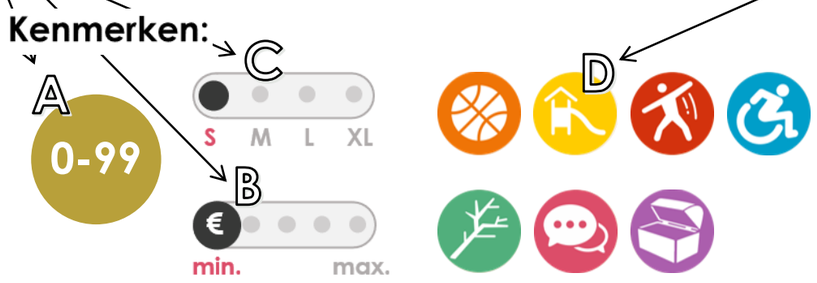
E Deze icoon zegt iets over de levensduurverdeling van de voorzieningen op de plek. Lang is 28 jaar, middel 14 jaar en kort 7 jaar.

F Hier wordt een indicatie gegeven voor de mate van verantwoordelijkheid en daarmee een aanleiding tot keuze van de juiste participatievorm.

CHECKLIST

Hier staat het programma van eisen voor de plek. Hieraan moet een plek minimaal voldoen.

GESPREKSTIPS

Hier staan vragen die je kan gebruiken om in gesprek te gaan over de inrichting.

Gebruik de checklist en gesprekspunten in samenhang met de **SPEERPUNTEN** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per wijk. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART # Centrale BOSSzone

Kenmerken:

CHECKLIST

Voor iedereen bewegen, ontmoeten, spelen en sporten:

- ✓ Goede, op elkaar afgestemde zonering voor alle doelgroepen
- ✓ Openbaar, goed bereikbaar (aan route) en toegankelijk/inclusief
- ✓ Veel uitdaging en variatie aanbieden op elk niveau.
- ✓ Zorg voor samenspeel- en samensportvoorzieningen (inclusief)
- ✓ Varieer in groen/grijs, hoog/laag
- ✓ Bruikbaar in alle seizoenen (ondergronden + evt. verlichting)
- ✓ Vrije ruimte voor groepsactiviteiten en ontmoeten
- ✓ Beschutting: schaduw, luwte en plek om droog te staan
- ✓ Meerdere (multifunctionele) zitaanleidingen
- ✓ Informatiepaneel BOSSnetwerk

Kansen:

Multifunctionele plek voor iedere doelgroep, zorg voor voldoende georganiseerde activiteiten. Watertappunt en smeerpaal.

GESPREKSTIPS

- ***Ken je goede voorbeelden uit andere gemeentes?***
- ***Welke wensen leven er?***
- ***Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan deze plek gebruiken?***
- ***Welke samenwerkingen met verenigingen/organisaties zijn er mogelijk?***
- ***Welke kansen biedt het landschap op en om de plek?***
- ***Wat is er voor mensen met een beperking te doen straks?***
- ***Welke van de tien grondvormen van bewegen worden door de inrichting gestimuleerd?***
- ***Zijn er een paar plekken voor parkeren in de buurt?***
- ***Rookvrij?***

Gebruik de checklist en gesprekspunten in samenhang met de **SPEERPUNTEN** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per wijk. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART # Wijk BOSSzone

Kenmerken:

CHECKLIST

Voor iedereen bewegen, ontmoeten, spelen en sporten:

- ✓ Goede, op elkaar afgestemde zonering voor alle doelgroepen
- ✓ Openbaar, goed bereikbaar (aan route) en toegankelijk/inclusief
- ✓ Meerdere sporten aanbieden en multifunctioneel inrichten
- ✓ Varieer in groen/grijs, hoog/laag en houd vrije ruimte
- ✓ Bruikbaar in alle seizoenen (ondergronden + evt. verlichting)
- ✓ Vrije ruimte voor groepsactiviteiten en ontmoeten
- ✓ Beschutting: schaduw en luwte
- ✓ Meerdere (multifunctionele) zitaanleidingen
- ✓ Informatiepaneel BOSSnetwerk

Kansen:

Multifunctionele plek voor iedere doelgroep. Mededelingenbord voor activiteiten van en voor de buurt. Organisatie activiteiten (verenigingen, buurtsportcoach, scholen), Watertappunt en/of smeerpaal.

GESPREKSTIPS

- ***Wat is nu goed en moet blijven?***
- ***Hoe kunnen verschillende doelgroepen samen gebruik maken van deze plek?***
- ***Welke wensen leven er?***
- ***Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan deze plek gebruiken en hoe?***
- ***Wat maakt deze plek uniek?***
- ***Wanneer is of wordt het hier druk?***
- ***Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan de plek gebruiken, en hoe?***
- ***Welke sportmogelijkheden worden gemist in de buurt?***
- ***Is de plek groot genoeg voor alle doelgroepen samen?***
- ***Wat is er voor mensen met een beperking te doen straks?***
- ***Past een spel- of sportkist in deze zone? Wat zou er in de spel- of sportkist kunnen zitten?***
- ***Rookvrij?***

Gebruik de checklist en gesprekspunten in samenhang met de **SPEERPUNTEN** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per wijk. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART # Steunplek spelen

Kenmerken:

CHECKLIST

Plek voor spelen en evt. bewegen en ontmoeten als aanvulling op de Wijk BOSSzone:

- ✓ Aan meerdere zijden toegankelijk, geen onnodig hekwerk
- ✓ Multifunctionele elementen
- ✓ Ruimte met veel divers groen
- ✓ Gebruik (ook) natuurlijke elementen
- ✓ Aanvullend op andere speelplekken –zones in de wijk (voorkom herhaling)
- ✓ Passend bij karakter buurt(bewoners)
- ✓ Beschutting: schaduw en luwte
- ✓ Beperk aantal toestellen per doelgroep (0-5 jaar, 6-11 jaar)

Kansen: hittestress tegengaan, wateropvang

GESPREKSTIPS

- ***Wat is nu goed en moet blijven?***
- ***Waar ging jij verstoppertje spelen, rolschaatsen of een hut bouwen?***
- ***Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan de plek gebruiken, en hoe?***
- ***Wie wil er wel helpen bij het maken en onderhouden?***
- ***Welke speelmogelijkheden worden gemist in de buurt?***
- ***Is de plek groot genoeg voor alle doelgroepen samen?***
- ***Wat is er voor mensen met een beperking te doen straks?***
- ***Welke functie heeft deze plek ten opzichte van de andere plekken in de buurt?***
- ***Wat willen we op deze plek kunnen doen?***
- ***Rookvrij?***

Gebruik de checklist en gesprekspunten in samenhang met de **SPEERPUNTEN** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per wijk. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAARTEN

Bewegen Ontmoeten Spelen Sporten

STAALKAART Steunplek sporten

Kenmerken:

CHECKLIST

Plek voor sporten en evt. ook bewegen en ontmoeten als aanvulling op Wijk BOSSzone:

- ✓ Aan meerdere zijden toegankelijk, geen onnodig hekwerk
- ✓ Multifunctionele elementen
- ✓ Ruimte met veel divers groen
- ✓ Zoveel als mogelijk gras- of andere natuurlijke ondergrond
- ✓ Aanvullend op andere sportplekken –zones in de wijk (voorkom herhaling)
- ✓ Passend bij karakter buurt(bewoners)
- ✓ Beschutting: schaduw en luwte
- ✓ Beperk aantal toestellen per doelgroep (6-11 jaar, 12-18 jaar, 18+)

Kansen: hittestress tegengaan, wateropvang, werken met een thema, maatwerk voor iemand met een beperking als dit zelfredzaamheid bevordert

GESPREKSTIPS

- ***Wat is nu goed en moet blijven?***
- ***Ken je goede voorbeelden van andere plekken?***
- ***Welke sporten zijn populair?***
- ***Welke wensen leven er?***
- ***Wie wil er wel een oogje in het zeil houden?***
- ***Wie gebruikt deze plek nu en wie gaan deze plek gebruiken en hoe?***
- ***Welke sport wordt gemist in de buurt?***
- ***Is de plek groot genoeg voor alle doelgroepen samen?***
- ***Woont er iemand met een beperking in de buurt?***
- ***Welke functie heeft deze plek ten opzichte van de andere plekken in de buurt?***
- ***Rookvrij?***

Gebruik de checklist en gesprekspunten in samenhang met de **SPEERPUNTEN** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per wijk. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART

Ontmoetingsplek

Kenmerken:

CHECKLIST

Ontmoetingsplek:

- ✓ Openbaar, goed bereikbaar (aan route) en toegankelijk
- ✓ Zorg voor een groenaccent
- ✓ Deels bruikbaar in alle seizoenen
- ✓ Beschutting: schaduw, luwte, evt. plek om droog te staan
- ✓ Vandalismebestendig
- ✓ Veilige afstand tot verkeer
- ✓ Afvalbak is fijn
- ✓ Zitelementen, mogelijk op elkaar gericht
- ✓ Plan voor overlast en onderhoud
- ✓ Aantrekkelijk voor multigenerationeel gebruik, bijvoorbeeld door jongeren én senioren

Verwijsplek in Centrale BOSSzone:

- ✓ Zorg voor plek om droog te staan
- ✓ Genoeg afstand tot huizen, enig toezicht voor veilig gebruik door jongens en meiden
- ✓ Deels vast ingericht, deels te pimpen door hoofdgebruiksgroep

GESPREKSTIPS

- ***Kun je sporten of iets anders doen op deze plek?***
- ***Ken je goede voorbeelden van andere plekken?***
- ***Wie wil er wel helpen bij het pimpen en onderhouden van de plek?***
- ***Hoe zorg je ervoor dat het voor alle aanwonenden leuk blijft?***
- ***Kan het een samenzitelement zijn, waar ook rolstoelgebruikers aan kunnen schuiven?***

Gebruik de checklist en gesprekspunten in samenhang met de **SPEERPUNTEN** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per wijk. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

STAALKAART BOSSroute

Kenmerken:

CHECKLIST

Route in en om de wijk met een duidelijke routeaanduiding en beweeg-, speel- en sportaanleidingen onderweg:

- ✓ Zorg voor rustpunten
- ✓ Zorg dat de route in 2 richtingen gelopen kan worden en sluit aan op het beweegnetwerk
- ✓ Bruikbaar in alle seizoenen
- ✓ Zorg voor groen onderweg
- ✓ Duidelijke routemarkeringen met kleur-, picto- of geleidestrook. Duidelijke uitleg oefeningen
- ✓ Logische opbouw in oefening
- ✓ Maak variatie of varianten mogelijk voor afwisseling
- ✓ Zo min mogelijk oversteekplekken
- ✓ Ook (deels) geschikt voor skates, rolstoel en kinderwagen
- ✓ Zorg voor iets te doen of te beleven
- ✓ Informatiepaneel BOSSroutes bij centrale plek van route

Kansen: werken met thema, met een groep op pad, verjaardagsfeestjes, kunst onderweg, geocaching, maatwerk voor iemand met beperking

GESPREKSTIPS

- ***Wil je een thema aan deze route koppelen? Zo ja, welk thema?***
- ***Waar zitten de gevaarlijke punten?***
- ***Ken je goede voorbeelden van ergens anders?***
- ***Wie wil er wel helpen bij het maken en onderhouden?***
- ***Loop een proefrondje! Kijk om je heen, ruik, voel, bedenk samen ideeën.***
- ***Wie gaan gebruik maken van de route?***
- ***Op welke momenten maken veel mensen gebruik van de route?***
- ***Waar is ruimte voor een bankje?***
- ***Waar zitten knelpunten voor skates, rolstoel en kinderwagen?***

Gebruik de checklist en gesprekspunten in samenhang met de **SPEERPUNTEN** hiernaast ter inspiratie voor de inrichting.

De staalkaarten horen bij de ontwikkelkaarten per wijk. Ze geven inspiratie en een leidraad per type plek.

Colofon

Beleidsplan BOSS in Opmeer

Auteur
OBB spelmakers + ruimtedenkers
Arjan Vreugdenhil
Rianne Bonk
Imke Bergink

Opdrachtgever
Gemeente Opmeer
José Tiessing

Alle rechten voorbehouden OBB-Ingenieurs © 18-aug-25. Overleg bij kopiëren even, o.a. zodat de strekking niet uit verband raakt.